

Naročnina mesečno
25 Din. za inozemstvo
50 Din. — nedeljska izdaja ce-
loletno 120 Din. za
inozemstvo 140 Din.

Uredništvo je,
Kopitarjevi ul. 6/I.

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SCODENEC

Z nedeljsko prilogom »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in
10.549 za inserate;
Sarajevo št. 7565,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Krik bridke resničnosti

Človeška narava kliče po moralni avtoriteti. Sodobna družba mnogokrat také avtoritete ne pozna in ne priznava. Zato se človeška narava maščuje nad družbo, ki odtegne človeku tisto moralno silo, katera edina more človekovo notranjost uravnovesiti v njenem večnem nihaju med dobrim in zlom. Tako je bilo dozihmal od nekdaj do danes in bo posihmal do konca človekovih dni na zemlji. Tragični konflikti v človekovi notranosti zadobro svojo zadovoljivo rešitev, kadar v njih prevlada sila moralno boljše, plemenitejše duševnosti nad močjo živalske telesnosti. Ta boj strečno voditi in smotreno vzgojevati, zato so na delu najboljše duhovne sile vseh narodov. Od uspeha in neuspeha teh prizadevanj je bil, je in bo odvisen obstoj narodov in držav.

Mirno lahko rečemo, da bi Slovencev danes ne bilo in da bi jih morda niti zgodovina več ne poznala, ko bi plemenito može slovenskega imena in duha z vsem svojim hotenjem ne bili ohranjeni Slovencem tiste moralne avtoritete, ki nas je varovala in kulturno krepila. To je bila v resnici narodna vzgoja, ker je objemala široke plasti našega rodu in jih usposabljala za kulturno tekmo. Nositeljica te narodne vzgoje je bila katoliška slovenska duhovščina, ki je to kulturno in narodno delo izvrševala dostikrat brez priznanja, mnogokrat brez hvaležnosti, večkrat zato od avstrijskih oblastnikov preganjana in od podlilih duš denuncirana. Slovenski župnik in kaplan pa sta z nedosežnim idealizmom ustvarjala in delala, ne meñe se za vse, kar je prihajalo izla plota. Tako se je v teku zadnjih dveh generacij posrečilo dvigniti duhovno in tudi materialno kulturo Slovencev na nadpoprečni evropski nivo. Vrelci te naše duhovne moči pa so vreli iz cerkva, prosvetnih domov in iz vseh organizacij, katerih naloga je bila slovenski rod duhovno plemenititi.

Ali je to plemenito delo zastalo? Ali so delavci omagali? Ali ljudstvo zavrača moralno silo, ki je začetek in pogoj njegove eksistence? Z grozo namreč opažamo in beremo, da surovost, prekinjanje, pijanje, nož in sovrašto vedno glasnejše označuje naša mesta in vasi. Poročila o pobojih in divjaštvih so za nas krik bridke resničnosti. Bridke in grozne! Naša dolžnost je pogledati resnici v oči in poklicati zdravnik. Kdo je in kje?

So ljudje, ki pravijo: Država je poklicana. Stroge paragrafe in stroge sodbe! Je nekaj na tem. A mnogo manj, kakor si svet misli. Amerika je menila, da bo s potezo peresa prepovedala alkohol in s tem iztrebila pijanje. Paragrafi in organi tako mogočne države kakor je Amerika ne morejo krititi človekove volje. Ta je svobodna in pripravljena podrediti in pokoriti se prostovoljno le moralni avtoriteti iz oziroma vesti. To spada pa v duhovno kraljestvo, kjer vladajo večni zakoniki svetega dekaloga in norme božje cerkve.

Ce to priznava zmaterjalizirana Amerika, mislimo, da bi morali spoznati tudi mi! Država avtoriteta lahko kaznuje radi storjenih javnih zločinov zločince, ki jih dobri; ne more pa iz srca izkoreniniti strasti in zločinske nagonov. To je stvar moralne sile, ki naj vlada v človekovi notranosti in ki je pridržana edino le Cerkvi božji. Zato se v dneh, ko s strahom in grozo gledamo moralno razdejanje, ki ga vidimo vse povsed okrog sebe, moramo vprašati: kje je krivda? Beremo o pobojih in nasiljih celo v vaseh, kjer od pamтивke ni bilo pobojev in kjer je do nedavnega vsa mladina smatrala za čast, služiti Bogu in domovini z neoskrunjeno življeno. Ali je česa zmanjšalo, ali ji je izpodbit temelj moralne avtoritete, "ki se je do slej uveljavljala po organizacijah, katere so vodile našo mladino? Kaj se je podrlo v mladini?

Nedeljska kronika zločinov po mestih in vseh postaja naša narodna sramota. Pred letom dni so bili takci pojavi še osamljeni, danes pa rine prostašč na dan na vseh straneh domovine. Ali naj še prašamo, kam bo to privelo? Ali naj še prašamo, čemu to in zakaj? Ali naj prašamo vse, ki so poklicani, če umejo ta krik bridke resničnosti?

Krik bridke resničnosti je naš narodni mento!

K atentatu na ital. finančarja

Pariz, 2. dec. AA. Havas poroča iz Rima: Italijanski listi izražajo povodom atentata na avtomobil s 6 italijanskimi cariniki pri Gorici svoj avto v zopet trdijo da gre za teroristični akt. V zvezi z atentatom je bila izvršena aretacija več oseb. Našli in zaplenili so baje tudi večjo koliko oružja in municije v kraju Murovice.

(Poročilo glej na 3. stranici)

Orient se probuja

Graditev vzhodnega bloka se nadaljuje z mrzlično hitrostjo — Bolgarski kralj poseti Turčijo

Istanbul, 2. decembra, or. (Izv. »Slov.«) Orijent pomeni po svojem evropskem slovesu neiskrenost in počasnost. V vprašanju graditev vzhodnega bloka držav, o katerem sem že večkrat poročal, pa je demantiral vsaj očitki počasnosti. Orijent se zdi sedaj kot prenovljen in pomljen, tako ga je zdramila nervozna evropska politika iz svoje zaspanosti. Dejanja sledijo dejaniem z nenavadno brzino. Politično ozračje postaja udušljivo. Od vseh strani Evrope se stekajo zadnje tedne več ali manj zanimive osebnosti. Angleži jih imenujejo vultures, jastrebci, ki se zbirajo tam, kjer je pričakovati plena. Ob vsakem neurju vidis iste osebe, ki se sprehabajo po Evropi sledič počitnemu instinktu. Vlaki med Istanbulom in Ankaro stalno prevažajo diplomate in vladne kurirje ter dopisnike inozemskega listov. »Die Toten reiten schnell« mi je rekel kolega iz Berlina, mrtveci hitro jezdijo. Mislim, da je hotel s tem reči, da stoji Evropa pred kritičnimi dogodki, in da je zato brzina, s katero se odvija že dolgo pripravljeni film apenskih diplomatov, postala tako nerazumljivo nagla.

Komaj so za nami ankarske slovensnosti, ki so zapečatile prijateljstvo med Turčijo in Grčijo ob asistenčni drugi evropskih državnikov, komaj so zatonuli zadnji odmevi berlinskega potovanja grofa Bethlena, že se je pojavile v svetu senzacij slika sovjeto-fašističnega pobratimatva. Tako jí je sledila druga, nič manj presenetljiva o turškem posredovanju za trajno italo-sovjetsko zvezo, in druga, ravnotako

nepričakovana akcija sovjetov za zbljanje z Madjarsko.

Istočasno so se v orientu samem dogodile značilne stvari. Tako se nam javlja, da je bolgarski poslanik v Atenah Kisimov prosil grškega zunanjega ministra Mihalakopulosa, da posreduje pri turški vladi za bolgarsko-turško prijateljsko pogodbo. Grški minister je obljubil, da bo storil radevolje vse, da ugodi željam bolgarske vlade. Solunska »Progress« pa poroča iz Ankare iz »zelo zanesljivega virja«, da je turška vlada povabilo bolgarski kraljevi par na obisk v turško prestolico. Bolgarska vladarska dvojica je baje vabilo sprejeti in nameščava potovati v posete h Kemal Paši tekom meseca decembra. To vest javljam z vsemi rezervami, ker je vendar malo čudno, da bi bolgarski kralj že misli na potovanje, ko se pogajanja niso niti začela. Mogoče bi pa bilo, da je že vse zdavnaj pripravljeno. Vest sama v tukajšnjih krogih ni vzbudila nikakega zdušenja, tako se zdi sama ob sebi razumljiva in logična.

Tukaj vsak dan pričakujemo novic o diplomatski vlogi, katero bodo morale igrati ostale evropske države. Sicer se širijo fantastične novice, da je del angleškega brodovja odpel proti Cypru in da so prispele tudi francoske bojne ladje v sirske pristanišča Beyrut. Da se bosta francoska in angleška diplomacija branili, je neizbežno, in potovanje češkoslovenskega zunanjega ministra dr. Beneša v Grčijo, kateremu grško časopisje posveča veliko po-

zornost, je po mojem mnenju samo prvi bitki izza temnega obzora. Dr. Beneš ima baje na log vprašati grško vlado, če bi ostala neutralna v slučaju vojne nevarnosti v Sredozemlju. Značilno je, da še nobeden grški list do sedaj ni zagovarjal protifrancoskega stališča. »Elēnikēs« pa izraža upanje, da bo Benešev obisk razginal mnogo oblikov in mnogo iluzij. Grčija bo očvidno igrala ono vlogo v orientu, o kateri je sanjal pred 10 leti njen sedanji predsednik vlade. Dal Bog da bi bila in ostala v službi miru.

Istanbul, 2. dec. or. Skupina nemških inženirjev in izvedencev je potovala skozi ožino v smeri proti Ankari, kjer neka porenska firma izvrsuje večja gradbena dela.

Bukarešta, 2. dec. or. »Conventul«, vodilni italofoliski list v Romuniji je v svojem uvodniku izrazil željo, da bi se Romunija približala Italiji. Med sovjeti in Madjari se bodo kmalu začeli pogajanja za normalne razmere, zakaj naj bi Romunija ostala izven tega pokreta, osobito še, ker izgleda, da se bo tudi Nemčija uvrstila med države, ki pod vodstvom Italije zahtevajo preurede Evrope.

Sofija, 2. dec. AA. Semkaj je prispeval iz Rima turški minister za zunanje zadeve Ruždi-bej. Na postaji so ga sprejeti minister za zunanje zadeve Burov in drugi bolgarski dostenjanstveniki.

Danes bo minister Ruždi-bej obiskal predsednika bolgarske vlade Ljapčeva.

Marinkovič obišče Atene

Znak prisrčnih odnosa z Grčijo

Atene, 2. decembra, kk. »Elevteron Vima« poroča, da bo jugoslovanski zunanjki minister dr. Voja Marinković dne 10. decembra prišel na štirideveta obisk grške vlade. To bo protobič za lanski Venizelosov obisk v Belgradu. Njegov poset je zato posebenega pomena, ker bo to prvi jugoslovanski obisk v Ateneh. Izjavila se, da se bo pri tej prilici zopet pokazalo, da obstajajo med Grčijo in Jugoslavijo prisrčni odnosi. Obenem pa se v tem obisku lahko vidi demanti nasproti trditvam, da bi se Grčija udeleževala kakršnihkoli novih grupacij. Prihod dr. Marinkovića se srčno pozdravlja

in se mu pripravlja lep sprejem.

Atene, 2. dec. AA. V zvezi z obiskom jugoslovanskega ministra dr. Vojislava Marinkovića v Ateneh, je atenski dopisnik Avale posest predsednika grške vlade Venizelosa, ki mu je dal sledenje izjava:

Jako srečni bomo, da bomo mogli v svoji sredini sprejeti g. dr. Marinkoviča, da pri tej priliki damo izraza cestivom prijateljstva, osebnej proti njemu in do kraljevine Jugoslavije. Ta trenutek je najugodnejši, da se izmenjajo misli o premognih vprašanjih in da se ponovno manifestira čustvo prijateljstva, ki spaja obe sosedni si državi.

Ubit poleg svoje matere

Zločinski teror makedonskujuščih

Sofija, 2. dec. kk. Dolga vrsta macedonskih ubojev je včeraj popoldne moralna zabeležiti zopet nov umor. Topot je bil znani časnikar in voditelj Protogerove skupine Nam Tomalevski, bivši član inozemskega zastopstva IMRO. Sprehabal se je po vrtu svoje hiše s svojo materko, ko sta naenkrat prisločila dva mladinci, oborožena s karabinkami, ki sta takoj začela nanj streljati. Tomalevski je padel takoj mrtev. Po strelah je takoj prihitela policijská straža, kakor tudi telesna straža Tomalev-

skega, nakar se je začela na cesti z morilcem prava bitka. Eden od napadateljev je bil lahko ranjen, eden telesnih stražnikov pa težko. Končno se je posrečile premagati morilce. Njuna identiteta še ni dognana, ni pa dvoma, da sta iz tabora teroristov Ivana Mihajlova. Rodbina in prijateljski krog Tomalevskega očitajo vladni Ljapčeva, da pušča neprestane umore mihajlistov nekaznovane. Očitajo ji tudi, da je policijska oblast šele več ur po umoru Tomalevskega prisla na kraj umora.

Otvoritev avstrijskega parlamenta

Vlada krščanskih socialcev in Schobrovcev

Dunaj, 2. dec. kk. Prva seja novo izvoljenega avstrijskega narodnega sveta je nudila šudo sliko. Parlament so stražili številni policisti, pred njim je bila zbrana velika množica, v parlamentu pa je bila siroga kontrola poslušalcev. Krščanski socialisti so ostentativno pustili skrajni desni sektor prazen za Heimwehrcev, ki ob pričetku seje še niso bili prisotni. Krščanski socialisti so imeli v gumbnici bele rože, Velenemci Schobrovega bloka so imeli plavice, socialni demokrati pa rdeče naglige. Sele potem, ko so bili zbrani že vsi drugi poslanči, med njimi 11 žensk, so prišli v zbornično dvorano po dva in dva poslanči avstrijskega fašizma, pred njimi bivša ministrica Starhemberg in Hueber, vsi v uniformi z zelenim klobukom in petelinovim perjem. — Ker predsednik prejšnjega narodnega sveta, profesor dr. Gürler ni bil zopet izvoljen, je prevezel predsedstvo prve seje bivši drugi predsednik, socialist demokrat Eldersch. Pozdravljen je predvsem mnogo novih poslancev in odredil prisega za republiko in ustavo. Velenemec dr. Straßner je predlagal, naj se konstituiranje predsedstva odgovori na prihodnji četrtek. Tu je prišlo do prvega presenečenja. Za predlog sta glasovala Schobrov blok in socialisti demokrati, levičarska večina, ki bi bila za prevzem vlade. Krščanski socialisti so obesdeli, nevoljni radi tega, da se pred sporazumom o sestavi novega kabimenta Schobovi ljudje niti niso hoteli dovoliti prvo predsedniško mesto krščanskemu socialistemu kandidatu in bivšemu zveznemu kanceljeru Ramemu. Socialni demokrati zahtevajo zase kot najmočnejšo stranko prvo predsedniško mesto, zakar se vrše še pogajanja.

Ob 5 popoldne je dr. Ender nadaljeval svoja prizadevanja, da sestavi vlado brez zastopnikov Heimwehra. Voditelji strank so sklicani za jutri popoldne k novim posvetovanjem, da zavzamejo svo-

jo stališče glede zadnjih predlogov za sestavo nove vlade. S precejšnjo gotovostjo se lahko sedaj reče, da bo dr. Ender kot zvezni kancler prevzel tudi zunanje ministarstvo in da dr. Seipel ne bo pripadal novi vladi. Pristaš Landbunda dr. Winkler bo postal podkancler brez portfelja, dr. Schöber bo prevzel notranje ministarstvo, sekejski šef dr. Juch bo ostal kakor dosedaj finančni minister, Heinl trgovinski minister, Vaugoin pa vojni minister. Bivši kmetijski minister, Thaler obdrži svoje mesto dočim glede prevzema pravosodnega ministarstva, ki ga ima dobiti kak Velenemec, še ni gotovo, ali naj ga prevzame dr. Slama ali dr. Weber, ki sta oba že imela ta resor.

Razrožitvena konferenca bo na Dunaju

Berlin, 2. dec. Ž. V zvezi z vestjo, da se bo prva konferenca za razrožitev, ki se sestane v februarju, vršila na Dunaju, se v tukajšnjih diplomatskih krogih čuje, da še ni v tem smislu padla nobena odločitev. Vsekakor izgleda, bo izbran Dunaj za kraj konference, ker pride na konferenco od vseh držav približno 50 do 60 članov, udeležilo pa se bo konference 60 držav. Nobena prestolica ne more priti v tem oziru kot kraj zborovanja v poslovstvu, ker ni nikjer tako velike dvorane, izvzemši Dunaj, ki se s svojim Burgom najprimernejše mesto za konferenco.

Ljudsko štetje v Italiji

Rim, 2. decembra, AA. Uradni list priobčuje dekret z navodili o ljudskem štetju, ki bo v Italiji in po italijanskih kolonijah 21. aprila 1931. -

Sokolska deputacija pri kralju

Belgrad, 1. decembra, AA. Izvršilni odbor Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije je imel konec tedna svojo sejo. Po seji sta prvi na mestnik starešine g. Gangl in drugi g. Paunković bila sprejeta od Nj. Vel. kralja v avdijenci. Pri tej priliki sta Nj. Nj. kralju predala jubilarno delo o slovenskem sokolstvu. Nato sta kralju razložila položaj sokolstva in razvoj njegovih organizacij v državi. V svojem odgovoru je poud

Francija zopet posegla v gospodarsko krizo

Prekomorska konkurenca vzrok evropski gospodarski krizi — Proti sinajski konferenci

Dunaj, 2. decembra. d. Francoski senator in minister Le Troquer, predsednik »Evropske carinske unije« v Parizu se mudi na potovanju po Srednji Evropi. Sedaj je dosegel tudi na Dunaju in je imel predavanje o gospodarskem ujedinjenju evropskih držav. V glavnem bi označil njegova izvajanja v sledilec:

Pri Briand je v svojem memorandumu 16. junija 1929 izjavil, da se mora Evropa gospodarsko zrušiti. Dve leti pred tem pa je komite »Evropske carinske unije« vložil pri Društvu narodov spomenico, v kateri zahteva kot prvi korak k splošnemu evropskemu znižanju carin carinsko premirje. Marca tega leta je predložil tudi omenjeni komite predlog na konferenci za carinsko premirje v Parizu, kateri je predsedoval kot častni predsednik Briand sam, da se stvorijo najprej carinske zvezze med posameznimi državami. Na pariški konferenci se je obenem naglašala tudi važnost rešitve evropskega žitnega problema. Kakor skupna gospodarska kriza, tako bi se del rešiti tudi žitni problem potom sodelovanja producentov in konsumentov pod vodstvom mednarodnega urada, ki bi bil nekak regulativni značaj. Le Troquer deli

države v dve grupe, in sicer zapadno-evropske — industrijske države in vzhodno-evropske — agrarne države. Ti dve grupe bi moral tvoriti skupaj lepo harmonijo in enoto. Glavni vzrok nazadovanja evropskega gospodarstva pa vidi v prekomorski konferenci.

Pri francoskih gospodarskih krogih se dela vztrajno na to, da se stvorijo življena zmožne carinske zvezze med posameznimi evropskimi državami, ki bi tvorile protitež sistematičnemu napadanju evropskih trgov od strani ameriškega kapitala.

Svetovna proizvodija se je namreč od leta 1913. do leta 1925. povzognila za 17%, od česar odpade na Evropo samo 6%. Vzroka je iskat v 6000 km dolgi carinski stemi evropskih držav, ki je povzročila tudi, da je trgovinska bilanca celotne Evrope za 114 milijard francoskih frankov pasivna, medtem ko je trgovinska bilanca izven Evrope ležečih držav za 65 milijard aktivna. Večina od tega odpade — se razume — na Ameriko. Da je ravno carinsko vprašanje v Evropi najbolj pereče, nam kaže dejstvo, da je v Zedinjenih državah v Severni Ameriki na teritoriju 7 milijonov km² samo ena

carinska meja, kar povzroča ravno, da lahko ameriški produkti skoraj neomejeno konkurirajo, medtem ko je v Evropi na samo 5 milijonov km² obsežnem prostoru 27 carinskih mej. To je po mnenju g. Troquera tudi vzrok podražitve in zmanjšanja kupne moči konsumenta.

Evropske industrijske države morajo uvideti, da bo najbolje, če bodo prevzemale agrarne produkte od evropskih agrarnih držav, ki bodo potem v zameno prevzemale industrijske proizvode samo od evropskih industrijskih držav. Na ta način bi se dosegli ravnotežje v evropskem gospodarstvu.

Dve poli vodita k mednarodnim carinskim zvezam: prvih bi se mogli ustanoviti mednarodni karteli, kateri je že to pri jeklu in kaliu uvedeno. Francija je v tem oziru pripravljena za popolno in neposredno sodelovanje z Nemčijo. Drugič bi se pa mogle dosegli mednarodne carinske zvezze potom indirektne sodelovanje, in sicer bi se v vsaki zainteresirani državi ustavila posebna narodna organizacija, ki bi stala neposredno pod kontrolo mednarodne organizacije, ki naj bi se storila pod okriljem Društva narodov.

Pismo iz Romunije

Proračun za 6 milijard — Koniec ruskega dumpinga — Demisija Vintile Bratianu

Bukarešta, 28. novembra.

Že dva cela tedna se vse javno mnenje v Romuniji suše okrog gospodarskih vprašanj. Romunija nastavlja svoj letni proračun in sicer sredi krize, kot je do sedaj že ni nikdar doživel. Predsednik vlade Mironescu je namreč izjavil, da mora proračun biti pod streho že 1. januarja ter da se morajo do tega časa striti državni izdatki, kjerkoli je le mogoče. Za Romunijo je prišla doba »kravje sledenja«. Po dolgem presojanju gospodarskega položaja je vlada ugodovila, da se morajo izdatki znižati vsaj za 20 odstotkov. To je tembolj hudo, ker imajo mlada romunska država vsak dan večje kulturne zahteve, ki ključno po denarni pomoči in po denarnih investicijah. Predsednik vlade se je moral torej boriti z vsakim ministrom, ker vsak se je strasno branil znižati svoje potrebnosti. Sele ko je prevzel kralj sam inčiativo, se je po dolgem oklevanju posrečilo znižati državne izdatke za 15 odstotkov. Najbolj je trpelno zunanj ministrstvo, kateremu je bilo odzaganjeno kar 30 odstotkov lanskega proračuna. Redukcija državnih izdatkov se je izvršila v višini 6 milijard ali ene petine lanskega proračuna, ne da bi bilo potrebno znižati uradniške plače. To je zdrav pojav v Romuniji, ker vodi do osamosvojitev in izozemskih posojil. To je pa najelementarnejši predpogoj za sanacijo vseh državnih finančnih.

Proračunska debata je nam Šele dala pravo stikko o obsežnosti gospodarske krize, s katero se mora boriti romunski narod. Kljub temu pa ne manjkajo razveseljiva dejstva, ki objektivno Romuniji boljše čase. Tako so se inozemske ladje, ki so šle po sovjetsko Žito, te dni vrnilne prazne in pristale v našem pristanišču Konstanca. Sovjetskih žitnih zalog loredi niti več in inozemska trgovina zoperišča našega žita. Gospodarski krogi so izvedeli iz Varsave in iz Rige, da so sovjeti popisali po Ukrajini krompir za izdelovanje kruha. Mesto Kijev samo je naročilo 4700 vagonov krompirja. Sovjetska narodila so prihajala celo na naslov romunskih kmetov. Cene žitu so v sovjetski Rusiji znatno poskušale, tako da je nevarnost žitnega dumpinga, ki je ogrožal cene romunskih pridelkov, za enkrat odstranjena. Vsa tako upajo naši gospodarstveniki in ž nini vse agrarne države v Evropi.

Vlada se je osobito prizadevala, da pusti proračun ministrstva za pravo neodprtih. Razlogi so sami ob sebi umejni za mlado državo, ki ima v prosavnem oziru velike načine. Kralj je torej sklical kulturne sante v državi na celo vrsto seankrov, na katerih so se pretresale vse kulturne potrebe našega naroda. Saj se udeležujejo vsi bivši prosavnini ministri brez ozira na strankarsko prednost. Namen kulturnih posvetovanj je izdelati enoten načrt, sprejemljiv za vse, po katerem se bo ravnalo prihodnje kulturno delo v državi. Ker se bodo upoštevali nasveti vseh kulturnih delavcev in ker se bodo vzele v obzir želje vseh plasti naroda, je dovoljeno upanje, da se bo vprašanje kulturnega dela iztrgal in rolo političnih strank, kot se je že osvobodila zunanja politika. Na splošno se opaža, da hote kralj vpreči vse politične stranke v reševanju velikih narodnih problemov. Pretekli teden, se tri dni zaporedoma sprejemal zastopnike najrazličnejših strank, ki so pokazali veliko razumevanja za novo usmeritev njihovega javnega delovanja. Slika bi bila popolna in harmonija najlepša, da se niti izloži Vintili Bratianu, voditelji liberalne stranke, ki je odškonil poziv na dvor. Politični krogi smatrajo, da Bratianu prepusta liberalno stranko svoji usodi. Zato tudi ne bo prav nič čudno, če bo od sedaj naprej šla popolnoma svoja pot.

Ion Dambovitza

Bukarešta, 2. dec. Ž. Radi reduciranja proračuna bo notranje ministrstvo odstopilo iz državne službe 1000 policijskih uradnikov in časninkov.

Parnik s 73.000 tonami

London, 2. decembra. AA. Južnočezalski družbi je sklenila graditi nov suhi dok v Southamptonu, ki bo največji na svetu.

Novi parnik bo imel 73.000 ton in bo dolg 1800 številj.

Gradnja te ogromne ladje bo trajala 3 in pol leta. Gradili jo bodo v Clydebanksu. Zaposlenih bo 8000 delavcev.

Madžarske sanje

Ireditistične manifestacije za »staro in veliko Madžarsko«

Budimpešta, 2. decembra. Ž. Casnikarju Evgeniu Rakossyju so danes odkrili spomenik. Rakossy je umrl v začetku tega leta. Bil je senior madžarskih časnikarjev in predsednik lige za revizijo mirovnih pogodb, priatelj lorda Rothermera. Spomenik je dal postaviti lord Rothermere.

Pri odkritju je bil navzoč urednik »Daily Mail« Ward Price, ki je sam imel velik govor. Dejal je, da so milijoni Madjarov v tuhih državah v suženjstvu in da bo prišel dan, ko bodo osvojeni.

Prosvetni minister Klebelsberg je v svojem govoru dejal, da so ta spomenik zgradili sredi zi-

me kot simbol na trianonsko pogodbo, in sicer v dneh, ko madžarski narod doživlja težko duševno in nacionalno krizo. Govoril je o zaslugah lorda Rothermera za revizijo mirovnih pogodb ter da ni nobenega Madjara, ki se ne bi nadejal, da se bo svoječasno vzpostavila stará in velika Madžarska. Govorili so še nekateri drugi govorunci o vstopitvi starih madžarskih mej. Zvečer je bil banket, kateremu so prisostvovali predsednik vlade in mnogi drugi člani vladne vlade. Na banketu so bili slišni govorci. Cela proslava je potekla v duhu irentističnih manifestacij v navzočnosti vlade.

Težkoče francoske vlade

Radi bančnih polomov omajano zaupanje javnosti

Pariz, 2. decembra, kk. Na včerajšnjem ministrskem msvetu je prišlo, kakor se čuje, do zelo hudič razprav med posameznimi ministri. Tardieu sam, kakor tudi officiozni lisit, energično demantiral, da bi bili pri tem vojni minister Maginot, trgovinski minister Flandin, proračunski minister Martin, ali celo gospodarski minister Pietri, zahtevali demisijo vsega kabineleta, ker se je avtoriteta kabineleta v obči javnosti preveč zmanjšala. Potrjuje pa se tudi z officiozne strani, da je prišlo do prave živahne razprave med novim pravosodnim ministrom Cheronom in delovnim ministrom Lavalom o postopanju v aferi Oustrie. Glede te aferi je predsednik parlamentarne preiskovalne komisije Marin postal včeraj ministarskemu predsedniku nič manj kot 15 pism, s katerimi zahteva, da preiskovalna komisija pošlje dokumente in potrošilo v aferi Oustrie državnemu pravdu. Del dokumentov je bil včeraj izročen tej komisiji. Aretirani Oustrie je včeraj pismeno protestiral proti temu, da se je njegovo knjigovodstvo predložilo odprtje preiskovalne komisije. V interesu svoje obrambe zahteva, da dokumenti ostanejo tajni do glavne razprave. Serija polomov radi Oustricove afera pa se nadaljuje. Tako je bil včeraj v Grenoble aretiran borzni meščar Rabatal radi goljufije in poneverbe in bankir Verre radi deficitov več milijonov frankov. Mnogi finančni izvedenci trdijo, da bodo denarno-tehnične posledice tudi na pariški borzi še najmanj en mesec povzročile presenečenja. Radi mnogih zahtev po povračilu kreditov je včeraj angleški fum močno padel nasproti franku pod zlato točko.

Pariz, 2. decembra, kk. Kljub vsej diskreciji, s katero postopa parlamentarna preiskovalna komisija, je postala že javna tajnost, da so doseganj rezultati preiskave v aferi Oustrie naravnost uničeni, ne samo za odstopivšega pravosodnega ministra Pereta, temveč tudi za druge politike, od katerih so vso nekateri zelo blizu Tardieujevemu kabineletu. Danes se je objavila nova afera, v kateri je neposredno udeležen državni tačnik za tehnični pouk Lilla. Preiskovalni sodnik je povabil Lillaza k sebi v neki zelo temni aferi radi ponarejanja menije. Danes se imenuje v zvezi s to afero tudi državni podčastnik za kolonije Delmonti. V krogih večine v poslanski zbornici, ki je pretekli petek ponovno z zaupnico resila Tardieuja, grozi, da se bo razpoloženje popolnoma spremenilo. Tudi v senatu, kjer je bila demokratična levica še pred par tedni proti vsaki krizi in je hotela odpraviti interpelacijo senatorja Heryja, nimata Tardieu pričakovati nobenega prizanašanja več.

Francoska vlada ne misli demisijoniroti

Pariz, 2. decembra, AA. Listi priobčujejo poročila o razgovorih, ki so bili včeraj med poslanci v parlamentu in naglašajo, da so govorice o tem, da bo vlada podala ostavko, brez osnove.

Le Matine pravi, da sedanji predsednik francoske vlade Tardieu ne spada med one, ki bi metali puško v kurzu in ki bi dezerterili.

Listi pa pripisujejo velik pomen interpelacij sledil debati, ki bo v četrtek v senatu o občem političnem položaju. Bitka bo resna.

Svečana proslava 1. decembra

V Merlebachu

Pariz, 2. dec. AA. Jugoslovani v Merlebachu, ki so včeraj tam svečano proslavili praznik zedinjenja, so poslali poslaniku dr. Spalajkoviču telegrajavko:

Zbrani pri proslavi praznika narodnega zedinjenja na dvatisoč Jugoslovjan, zaposlenih v Alzaciji in Loreni, vam izražamo zvestobo in prisrčno spoštovanje. Priatelji Francozi, bratje Čehoslovaki in Poljaki se temu pridružujejo. — V imenu občine Jugoslovanskih društev, Kraljević, Hafner, Miekuš, Arnavutovič, Miljaš.

V Baharešti

Bukarešta, 2. dec. AA. O priliki proslave včerajšnjega praznika zedinjenja je bila svečana služba božja v ruski pravoslavni cerkvi v Bukarešti. Cerkvenemu opravilu so prisostvovali vsi člani našega poslanstva in mnogo članov tukajšnje jugo-

slovenske kolonije. Po službi božji je bil svečan sprejem na jugoslovanskem poslanstvu.

V Solunu

Solun, 2. dec. AA. Narodni praznik nedeljnjenja je bil včeraj proslavljen na izredno svečan način. Zjutraj je bila svečana služba božja v cerkvi sv. Save. Udeležili so se je mnogočestveni člani jugoslovenske kolonije in naši grški prijatelji z generalnim konzulom dr. Vojislavom Kočićem in osebjem konzulata na čelu.

Vsi grški listi pišejo o našem narodnem prazniku. »Makedonika« je prinaša članek odvetnika Balaca, podpredsednika jugoslovansko-grške lige. Članek je opremljen s slikami članov kraljevske rodbine. »Elefemiti ton Balkanone« in »Independence« prinašata članek s slikami Nj. Vel. kralja in kraljice.

Jugoslovanski klub je imel včeraj veliko prirreditve, kjer je predsednik kluba g. Ante Verlić imel svečan nagovor.

Boljševiška agitacija v Perziji

London, 2. dec. AA. Po poročilu iz Teherana so perzijska oblastva odtkrila široko razpleteno zato. Zarotniki so se gibali v ruskih krogih Perzije. Vlada je v zvezi s to zaroto prijela okrog 500 boljševiških agentov. Velik del prijetih agitatorjev je imel ameriške potne liste.

Napredek ang. letalske industrije

London, 2. decembra. AA. Times je poročajo, da se angleška letalska industrija vse bolj razvija. Angleška letalska tvorница deluje za 24 inozemskih narodov. Anglia je prodala zadajo leto 62% več letal kot prejšnje leto. Letal je bilo prodano za več kot milijon funtov Sterlingov.

Ljubljanska občinska politika

Ljubljanska komunalna politika je bila že od nekdaj predmet najrazličnejših razprav, v katerih je bila kritika običajno ostra in primerna začrta naših meščanov. Skoraj pa ne bi vedeli povedati služljiv. V katerih bi kritika ne bila izvajljena. Preveč dobrih stvari doslej tudi zato nismo slišali, ker jih ni bilo. Sedaj je postal zaradi velike stavbe delavnosti v Ljubljani položaj nekako boljši in angažiranih je bilo tudi nekaj več državnih sredstev. Radi tega pa prehajamo sedaj v drug ekstreem, da večemo te stvari s sedanjim sistemom komunalne politike v Ljubljani. Padis je beseda, da je veliko letosno stavbo delavnost v Ljubljani pripisati sedanj komunalni politiki. V resnicu pa Ljubljana z izredno živahnim stavbo delavnostjo ni osmisljen pojavi, pač pa je povetana stavba delavnost v večini naših mest. Zato nam razlogov za povečanje stavbne delavnosti ni iskati v razmerah posameznih mest, pač pa v splošnih tendencah našega gospodarstva. Današnja visoka obrestna cena in druge stvari povzročajo izredno živahnino gradbeno delavnost. Vsakemu narodnogospodarsko mislečemu človeku je jasno, da imamo letos izredno živahnino gradbeno delavnost, ki pa ni v zvezi z našo komunalno politiko v takih merih,

Italijanski financar ustreljen

Napad na financarje v Kalu na Kanalskem

Rokor poročata »Piccolo« in »Popolo di Trieste« se je v nedeljo zvečer, 30. novembra v Murovcih pri Kalu izvršil iz zasede napad na avto, v katerem se je vozilo pet Italijanskih financarjev iz Kanala in ki je zahteval eno smrtno žrtev. — Omenjeni listi poročajo, da se so okrog pol 7 zvečer financarji pripeljali z avtomobilom v gostilno Stefana Močnika v Kalu, da praznujejo odhod svojega tovariša Cesara Rastellija iz Teramo na dopust. V gostilni, ki jo vodi Močnik s svojim sinom Antonom in sestro Franco, je bilo tudi nekaj domačih fantov, ki so

imeli s seboj tudi harmoniko. Ali je prišlo v gostilni do kakuge spora z domačimi fanti ali ne, tega tržaški listi ne poročajo, ker bi radi iz afere nopravili na dolgo roko organiziran umor. Ko so se namreč kaki dve uri pozneje financarji vseči v avtomobil in odpeljali proti Kalu, je na nekem klancu pod vasio naenkrat počelo več streljanje, ki so smrtno ranili Rastellija. Drug ni bil nihče ranjen. Iz množine streljanje sklepajo, da sta bila dva napadalca.

Poročila tržaških listov so polna nasprotij. »Po-

poloc piše, da so napadalci iz vrst tistih, ki so bili tedaj v gostilni skupno s financarji. Po odhodu financarjev so tudi oni odšli po bližnjicah in prehiteli avto (!), da so mogli iz zasede napasti finančne stražnike. Gostilničar Močnik pa je dokazal, da so omenjeni fantje spili po odhodu laških financarjev še liter vina — torej jih bo težko spraviti v zvezo z napadom. Karabineri so takoj aretirali nekaj desetin ljudi, med njimi tudi gostilničarja in njegovega sina, in jih odvedli v zapore deloma v Kanal deloma v Gorico.

Kraljeva zahvala slovenskim kmetom

Na občnem zboru Jug. kmetiske zveze dne 9. novembra so slovenski kmetje poslali Nj. V. kralju brzjavni pozdrav. Sedaj je g. minister v p. Anton Sušnik, tajnik Jug. kmečke zveze, prejel od g. ministra dvora B. Jevtiča naslednjo slovensko pisano zahvalo Nj. V. kralja:

»Njegovo Veličanstvo kralj je z zadovoljstvom sprejel udanostno izjavo, katero ste poslali v imenu udeležencev občnega zбора Jugoslovanske kmečke zveze in mi je blagovolil naročiti, da Vam sporočim zahvalo. Minister dvora: B. D. Jevtič.

Tov. nameščencem in nameščenkam!

Podpisana Strokovna zveza privavnih in trgovskih nameščencev Jugoslavije vas vabi, da stopite med njeni članstvo. Žakaj? Dan za dan moramo nameščenci trpeti krivice, ki se izražajo v neurejnih delovnih razmerah, v plači, ki ne dosega eksistenčnega minimuma in v predogrem delovnem času. Družba in delodajalcji rešujejo vse probleme, ki se tečejo nas, sami in brez nas, če smo neorientirani, brez vezi med seboj, neorganizirani. Zato je in bo sodočevalo le strokovno organizirano nameščenstvo.

Nameščenstvu je pa trajen uspeh zasiguran le, če se bori za svoje pravice v zvezi z ročnim delavstvom, s katerim stojimo v zvezi potom Jugoslovanske strokovne zveze. Kot v njej organizirane delavske mase smatrano tudi mi krščanstvo za tisti element, ki nam doje s svojo moralno oporo garancijo, da je naše gibanje etično upravičeno in da ga bodo radi tega spremljali uspehi.

Svojo analogo vršimo s širjenjem strokovne izobrazbe svojih članov, z raziskovanjem službenih razmer, s posredovanjem pri delodajalcih in oblasteh. Člani pa dobre tudi pravne nasvetne v sporih, ki izvirajo iz njihovega službenega razmerja. Velike važnosti za vsakega nameščenca je tudi organizacijsko zavarovanje potom podpornega fonda, iz katerega prejemajo člani podporo za slučaj brezposelnosti, bolezni, za slučaj iskanja službe, svojci pa pogrebno za slučaj smrti člana.

Po reorganizaciji članarine s 1. januarjem 1981 se uvedejo štiri plenilni razredi po 10, 15, 20 in 30 Din. Prej omenjenih podpor ne prejemajo le člani I. razreda, vsi člani pa dobijo glasilo organizacije »Delavsko Pravico« brezplačno. Novi člani plačajo pristopno 5 Din in za legitimacijo 5 Din.

Vajenci, praktikantje in osebe, ki še n'majmo 18 let in prejemajo mesečno plačo manj kot 600 Din, se združujejo v mladih odsekih organizacije, kjer plačujejo mesečno 2 Din.

Pomisli: Ce si sam, ne pomeniš nič. Organizirani posamezniki pomenijo mnogo, zato je organizacija sila. Ne stoj ob strani in v vrstah onih, ki žive od dela in živet organiziranih nameščencev, ampak postani član in podpri delo za skupno korist! In Ti, ki se rad imenuješ krščanskega in katoliškega, Tvoja dolžnost je, da se organiziraš v krščanski nameščenski organizaciji!

Nameščenski strokovni pozdrav!

Strokovna zveza privavnih in trgovskih nameščencev Jugoslavije, Delavska zbornica, I. nadstropje, JSZ, Ljubljana.

Številne nesreče

Ljubljana, 2. decembra.

K obširni kroniki krvavih dogodkov in nesreč, ki jih je priobčil »Slovenski list« in o katerih so naši bralci že poučeni, jih dodajamo sedaj še nekaj:

V bolnišnico so danes pripeljali 52 letnega posetnika Franca Museca iz Broda št. 16 pri Logatcu. Musec je »Amerikanec«. V nedeljo zvečer je odšel v Blekovo vas pri Logatcu. Tam so ga napadli in nekdo ga je tako premikastil in osunal, da je dobil revez težke poškodbe. Pobit je po vsem telesu. Polomljenih ima nekaj reber in ima še druge notranje poškodbe. Njegovo stanje je prav nevarno.

Težka nesreča se je v ponedeljek pripetila 24 letnemu šiviliju Matildi Zupančič na Vrhniku. Ta je v ponedeljek peljala iz gozdova drva in sama ne ve, zakaj se je nesreča pripetila. Naenkrat je padla pod voz in tam nezavestno obležala. Kolo ji je strlo levo nogo. Bila je prepeljana v ljubljansko bolnišnico.

Surov napad je bil izvršen v petek zvečer v Medvedovi ulici v Šiški. Neznan moški je napadel 24 letnega Jožeta Kravsa, stanujočega v Hranilniški ulici 10. Neznanec je Kravsa težko poškodoval, tako da je moral ranjenec v bolnišnico.

Nesreča pri delu se je pripetila v ponedeljek 17 letnemu Francu Urbančiču, mizarskemu vajencu na Poljanski cesti 69. Pri delu ga je zgrabil stroj za kazalec desne roke, in mu ga odtrgal. Tudi Urbančič je moral iskat pomoč v bolnišnici.

»Slovenski list« je poročal o pokolu, ki se je pripetil v nedeljo zvečer baje v Mezelovi gostilni na Krakovskem nasipu. Gostilničarka Meze nam poroča, da se ta napad ni izvršil v njeni gostilni, temveč v neki drugi bližnji gostilni.

DRAGO GORUP & CO.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 14/II.

Vam nudi solidne in vseh cen

damske zimske plašče

PRIDITE

in oglejte si zalogu brezobvezno!

Redukcija straši delavce

Položaj dela v Kranjske industrijske družbe

Jesenice, 2. decembra.

Delavec je vedno v skrbih za vsakdanje preživljavanje svoje rodbine in všečjih skrbih, kdaj bo postal brezosebil, postavljen na cesto. Pri Kranjski industrijski družbi je delavstvo neprestano v takih skrbih. Pred par dnevi smo brali v »Slovenec«, da reducirajo v tovarni na Dobravi, ki je tudi last KID, sedaj je pa na vrsti Sava in že prihodnji tečed morda Javornik. In tako se ta strah pomika v tem trikotu sem in tja. Odpoved dela je bila prejšnji tečed napovedana večemu številu delavstva, in to ne morda samo takim, ki so pred nekaj meseci vstopili v delo, pač pa so med reduciranimi tudi taki, ki imajo že mnogo let za sabo pri KID. Sicer je slišati, da se je stvar nekoliko ublažila, da bodo prizadeti še nadalje zaposleni, vendar pa nastane vprašanje: koliko časa?

Modernizacija in nacionalizacija, ki jo ima v načrtu tovarna KID, ne bo tako brz izvršena, zato tudi ni upanja, da v doglednem času dobito zaposlitev več delavstva, pač pa ravno narobe: do dovršitve začrtanega dela bodo redukcije stalno ogrožalo uslužbenštvo KID.

Da je odprušeno delavstvo cementarnice v sedanji Mojstrani, je kolikor toliko razumljivo, ker res ni naročil in je splitski cement cenejši. Toda podjetje, kakršno je KID, bi z lahkoto obdržalo sedanje število delavstva zaposleno tudi ob času, ko po železniških izdelkih ni največje povpraševanje. Saj bo bili svoječasno dnevi, ko ni bilo prav nobenega naročila, a radi tega ni bil odprušen niti en sam placar. Z malo dobre volje bi se dalo tudi sedaj tako urediti ter s tem odognati upravičen strah jeseniškega delavstva pred brezoseblino.

December trboveljskega rudarja

Delali bodo le 19 dni tega meseca za 760 Din

Trbovlje, 2. decembra.

Praznovanje rudarjev v mesecu decembra, TPD je za ta mesec razglasila 12 dni praznovanja, izsledki: 1., 6., 7., 8., 14., 15., 21., 24., 25., 26., 28. in 31. Če vzamemo v tem mesecu štiri praznike in štiri nedelje, so praznovanje dodani še štirje delavnik, torej bodo delavci delali vsem mesecu le 19 dni! Oni rudarji, ki so na minimalnih plačah 40 Din dnevno, bodo mesečno zaslužili le 760 Din. Če odštejemo odtegljaj 100–110 Din, pa bo čista plača teh delavcev 650–660 Din. Večina umetnost je s tem zaslužkom preživeti seboj in družino. To je ljudstvo bo v naši agrarni državi pričelo trpeti glad.

Rudarska kriza in trgovci

Trgovci in kreditiranje.

Trbovlje, 2. decembra.

Ko se je z januarjem tega leta pričela rudarska kriza in je država svoj konzum premoga od privavnih rudnikov znižala skoraj za 50 odstotkov,

so rudniki s tem pričeli z delom praznovati. In tako tudi delavstvo ni dovolj zaslužilo, da bi krilo vsakdanje svoje potrebu.

Delavstvo je bilo prisiljeno pri trgovcih prosi, da mu življenske potrebe zaspodbijo. Naši trgovci, ki so uvideli težak položaj delavstva, so to tudi storili. Delavstvo pa je dan za dnevom manj zaslužilo, zato je njihov dolg pri trgovcih naraščal, pri očetih številnih družin kar za več tisoč dinarjev. Trgovci so delali s precejšnjim prometom, denarja za svoje blago pa niso prav nič prejeli.

Trgovci so s tem rešili gladu dve tretjini delavstva, sami pa so prišli v obupen položaj. Plačujejo visok davek od prometa, ki ga trgovec izkaže, promet je bil v resnicu visok, demarja pa ni bilo nič, ker je svoje blago dal na up. Mnogi so radi tudi krize riskirali že vse svoje imetje, ki so ga dostikrat s težkim trudem praporili.

Apeliramo na oblast, da je nujna potreba, rešiti problem rudarske krize, da s tem zadobi ogromna večina delavnega ljudstva svoj potreben zaščitnik.

Apeliramo na oblast, da je nujna potreba, rešiti problem rudarske krize, da s tem zadobi ogromna večina delavnega ljudstva svoj potreben zaščitnik.

Apeliramo na oblast, da je nujna potreba, rešiti problem rudarske krize, da s tem zadobi ogromna večina delavnega ljudstva svoj potreben zaščitnik.

Glavna prednost za začetniške tečaje pa leži v posebni prikladnosti terena v okolici Sv. Duha. Cuditi se moram, da se ne ceni in ne izrablja dočim ne vzbudi vsočev, vselej katerih je omajljeno.

Opaža se pri tem, da se je na Bohinjsko dolino in nje okolico popolnoma pozabilo. Nočem navajati vsočev, vselej katerih se Bohinj omajljava, dočim se prav neosnovano forsira tujško prometno in sportsko reklamo za kraje, naše, naravnih krasov običajno obdarjene Gorenjske, kateri so sicer tako lepi, vendar pa se glede romantične divnosti ter tudi terenskih prililk ne morejo končati z Bohinjem.

Sem v posesti dopisa odličnega avstrijskega smučarja-strokovnika (Tirolca), kateri se o Bohinju izraza sledi:

»Bohinj, zlasti pa okolica Sv. Duha sta polna idealnih smučarskih terenov. Poleg večjih vojninskih smučarskih tur v daljno okolico Bohinja, predvsem na triglavsko skupino (Triglavstock) — je na razpolago kakih šest pol — do celodnevnih tur, ki so nadvise pripravne ne samo za začetnike, temveč tudi za dobro izvežbano smučanje.«

Glavna prednost za začetniške tečaje pa leži v posebni prikladnosti terena v okolici Sv. Duha. Cuditi se moram, da se ne ceni in ne izrablja dočim ne vzbudi vsočev, vselej katerih je omajljeno.

Opaža se pri tem, da se je na Tirolskem nadvise krasno razviti zimski tujški promet in to celo v mnogih naših krajih, kateri nimajo niti ugodnega travnika za začetniške tečaje; zlasti pa na takih terenov, kot je Vaš Bohinj, posumno pa okolica Sv. Duha.«

Ozemje okoli Sv. Duha sestoji iz ogromnega travnika, ki ima strmine vseh vrst predvsem pa rabe. Približno 150 do 200 m višje pa se razprostira še večji gorski pašnik s strmejšimi pobočji. Oboje je vsekakor idealno za tečaje, prav tako za začetnike, kakov tudi za izvežbano smučanje. Omenjeni teren je temveč vrednost, ker je njega lega popolnoma severna in leži na njem pozimi zlasti v decembri in januarju radi majhne obveznosti prvorstni in zanesljiv pršič. Sv. Duh pa imajo že to nadvise dobro stran, namreč, da nastopi v Bohinju vedno njegove južne lega, nasproti s severnimi apneniškimi Alpami, prej popladno sonce, radi česar imajo teren okoli Sv. Duha že v februarju tako zelo iskanji Firne (Firnschnee). Baš to dejstvo bi moglo imeti za severno-nemško, juga in solino izkajoče občinstvo posebno privlačnost, kot je ima na primer Cortina d'Ampezzo, kjer vladajo, kar se snega tiče, isto razmere kot v Bohinju.

Končno naj omenim še prvovrstno skakalnico

med Sv. Janezom in Bistrico, kakor tudi možnost izrabe Bohinjskega jezera v najrazličnejše namene.

Besede tirolskega strokovnjaka so brezvoma vredne, da jih upošteva naša smučarska javnost, kajti res nerazumljivo je, zakaj je tako malo zanimanja med namami za zimske krasote Bohinja in za njegove sijajne smučarske terene. Le pominimo, kako ugodna je cesta ob Bohinjskem jezeru za skijöring, kako sijajna je smuka na Vogliu, na Kraju, v Komni, v Vojah in drugod — predvsem v omenjeni okolici Sv. Duha. In jezerot! Vso zimo zamurjeno, da lahko vozijo z vozovi preko. Ali ni to krasno in primerno za vse, inozemcem tako priljubljene sporte na ledu? Posvem znano pa nam je dejstvo, da občudujemo in zavidamo tujški promet v tujini, kjer niti ni takih terenov kot pri nas, dočim se svoje vrednosti ne zavedamo. Naša dolžnost je, da čimprej popravimo vse, kar smo zmagreli z našo malomarnostjo napram temu biseru naše domovine! S primerno propagando zainteresiramo za to krasolo zlasti inozemstvo, ki bo po spoznaju naših terenov mnogo pripromoglo do živahnega tujškega prometa. M K-Y.

Kaj pravite?

Da, kaj pravite ve matere k prizorčku, ki se mi je nudil le dni v mraku na ljubljanski ulici. Pod ulično svetlico sloje tri deklice starosti devet do dvanaest let, ter tiskle glavice skupaj. Ko prideš mimo, se v zadnji obrejno proč. Ker me je zanimalo, čemu se obrajajo od pasator, se ozrem. Nudil se mi je prizorček, ki mi je takoj pojasnil njihovo zadredo: deklica deklici so mazale z rdečilom ustnice in licat! Zgoden začetek, kaj ne matere! Pa ni to edini slučaj. Srečanam po ulicah 11–12letne deklice z živo namazanimi liki in take obiskujejo ugledne sole in zavode. In ve matere, verjamem, da lega niti ne opazite, ker vam niti na misel ne pride, da bi tak otrok že hotel dopasti in izvajati pozornost. K temu si tudi od poslene stolnike matere mazili ne morem, da bi z neno vednost otrok uganjal tako zgodaj take neumnosti. Kljub temu pa si ne morem kaj, da ne bi vam materom tudi esej delne krije prisipa. V tem pa obstaja ta krilda, mati? Premalo veste je urejeno ljubezen do tejih otrok. Orok te prosi danes za dinar, jutri zopet za enega ali več. Izgori, čemu ga rabi, hitro najde prebrisana glavica! Ali pa potem, ko si že dala dinarje, katere morda pri gospodinju težko utripis, se misliš na to, če jih je otrok resno porabil? Kako bi sicer otrok prišel do denarja, katerega polem zapravlja za razne neumnosti. In dalje, mati, ali prebrskas rčasih zepe, robke, knjige in praznine med knjižnimi platinicami in očnjim papirjem? Le stori to, pa se boš rčasih začudila, ko boš videla, da otroci niso lako odroči kakor izgledajo. Da so deklice malo nečimurne, res ni noben zloni; toda devom, slovenska mati, da bi ti bilo vseeno, ē spoznaš, da tevo otrok, v katerega stavljaš svoje nade, tako zgodaj začne stopati po poti, ki bi ga z leti utegnila pripeljati nazdol. Mati, ne budi v svoji veliki ljubezni prece popusljiva!

„Zeileis“ v Ormožu

Ptuj, 29. novembra.

Mnogo se je že pisalo o Zeileisovi metodji zdravljenja s pomočjo visoko frekvenčnih žarkov. Za in proti je bilo slišati glasove. V novembру je >Wiener Journal< prinesel poročilo o seji zdravniškega društva na Dunaju; poročilo ima naslov: Zeileis zmaguje. Konča pa: Dobro je, da so se zdravniki sami prideli pečati s to zadevo, da edkrivo uspešnost tega še malo studiranega obsevanja in tako končno odkrijejo misterij Zeileisa.

Pred časnikarski dolžnosti poročamo sledenje sledujoči. V Ormožu je zdravnik g. dr. Majerčič, ki zdravi s Zeileisovimi aparati. Vaš dopisnik je dobil v roke protokol, ki so ga pred 4 pričami se stavili 20. novembra s posestnikom Matijo Janšovcem, rojenim leta 1869 v Stari novi vasi pri Ljutomeru. Bolnik Janšovec je izpovedal približno tako (podajamo samo izvleček):

Pred 40 leti je začul bolečine v hrbitenici, da se cel teden ni mogel zravnati, še manj delati ali spati. Pred 30 leti je začul silne bolečine v nogah, da ni mogel hoditi. Pred 15 leti ga je prijelo v tilmiku, da ni mogel obrniti glave ne na levo in ne na desno. Pred 7 leti je bolezen presla v desno nogo tako hudo, da brez palice sploh ni mogel misliti na kakso premikanje z mesta. Od leta 1928. se je telo zverižilo zelo na levo stran, hrbitenica se je z vratom vred tako skrivila, da je stropu že rekel: zbgomo za večne čase. Zadnje čase sploh ni več hodil kot z levo nogo in s pomočjo dveh palic. Pri najmanjšem tresljaju ga je desna noga bolela kot odprta rana. Bolezen je postajala slabša in slabša. Aprila je kupil radio-kompresso, ker mu je agent zagotovil ziravje v enem lednu, češ, da kompresso potegne vsako bolezen magari skozi zid. Drugi so obljudili agentu, da bodo kupili zase tudi podobno vrčilo, ampak šele po uspehu pri Janšovcu. Ker ni mč pomagalo, je pri tretjem obisku agent kompresso vzel, obljudil pa novo. Pa ga ni bilo več več na spregled in tudi nič ni postal; kmet pa je še izgubil v naprej plačanih 1230 Din.

Po nekem nasvetu v Ljutomeru se je staršek v četrtek 13. novembra odpeljal z vlakom v Ormož k dr. Majerčiču. Po lepi in suhi poti je rabil od postaje v mesto celo uro! Z upognjenim hrbitom in glavo je šel k zdravniku po vseh starih. Že po 8. obsevanju je bila noga boljša. 22. novembra je bil odpuščen. Glavo sedaj lahko giblje brez bolečin in pogleda spet v strop; ker je hrbitenica spet ravna, se sedaj čuti mnogo večjega; z rokami lahko dela. Dočim preje desne noge ni mogel dvigniti drugače kot s pomočjo rok, sedaj to napravi lahko spet brez rok. Spi lahko. V vseh teh dolgih bolnih letih je z raznih lekarji dobival zdravila — samo s trenutnim uspehom. Bolnik sam sedaj sklepa, da mu je obsevanje skozi 10 dni pomagalo bolj kot vse druga sredstva.

Končno se v protokolu zahvali zdravniku za izvrstno pomoč in ga priporoči vsakomur, kdor hoče že impreje ozdraviti. Protokol pa lahko vsakomur usino potrdi. 20. novembra se je staršek daudi slikati, kjer se lepo vidi razlika, kako je izgledal poprej in kakšen je po obsevanju. Neverjetno, res!

Združenje železniških uradnikov

Isredni občni zbor

V ponedeljek ob 15 se je vršil v kolodvorski restavraciji zaradi ospovanja nove oblastne uprave v Ljubljani v zmislu novih društvenih pravil izredni občni zbor UZC. Po kratkem pozdravnem nagovoru predsednika Černigova je občni zbor prešel na volitev oblastnega upravnega in nadzornega odbora, pri katerih so bili izvoljeni:

V upravnem odboru: predsednik viš. uradnik V. Černigov, I. podpredsednik šef postaje F. Žemlja, II. podpredsednik načelnik v p. E. Vargazon in odborniki: R. Soklič, I. Zuccatio, M. Gruden, M. Vedernjak, J. Božič, A. Baša, M. Bertoncelj, J. Znidarsič, A. Vergelj in H. Mešiček. Kot namestniki odbornikov so bili izvoljeni: J. Jenko, Fr. Sedej, J. Pogačnik, M. Zurlini in A. Weber. V nadzornem odboru so kot odborniki ozir. namestniki: F. Babšek, D. Lapajne, S. Pirjevec, O. Mislej, F. Lužer in A. Bravac.

Po določitvi delegatov za centralno glavno skupščino, ki se bo vršila v nedeljo v Zagrebu, se je razvila dolga, delno zelo živahnava debata o kričici, ki je bila nedavno prizadeta organizacijo. Občni zbor je soglasno in z ogorjanjem zavrnil vse klicete, ki jih gotovi krogli Širijo v javnosti, da bi onemogočili UZC kot povsem narodno stanovsko organizacijo, za zlobno izmušljene ter za plod sebičnih in rovarskih stremljenjih gotovih oseb. Zato bo občni zbor pozval novo državno vodstvo v Zagreb, da sestavi o vsem tem izčrpno spomenico, ki naj bo čimprej izroči na oddeljnih mestih, da se takšno državi in železniški ustanovi kvanno delovanje enkrat za vselej zatre. Predsedniku novega oblastnega odbora je bila pri tej priliki soglasno izrečena zupnica.

Na ruševinah družinskega življenja

Tast in tašča usmrtila zeta

Maribor, 2. decembra.

Dne 1. avgusta t. l. v Grajščaku; okoli desetih dopoldne sta Franc in Ivan Caf slišala strele iz zadnje sobe Rojkovega stanovanja; obenem je občutila glas zeta Lesjaka, ki je klical na pomoč. Takoj sta stekla proti sobi, ki pa je bila zaprtia; uprišla sta se v vrata, ki so se končno udala. Nudil se jima je prizor, ki se jima ni mogel radi raz-

Predsednik senata Josip Lenart.

umljivega razburjenja v vseh podrobnostih točno vspomni v spomin; pač pa sta mogla v vseh slučajih zasliljanja izpovedati, da sta videla tasta Karola Lesjaka, kako je s samokresom tolkel zeta Franca Lesjaka po glavi, dokler se Lesjak ni zrušil na tla. Gleda tašče Barbare Rojko sta omenjena privkar izpovedala, da je ob njunem prihodu izginila v več; drugič, da je med tem, ko je Rojko obdeloval zeta s samokresom, dirala zeta Lesjaka; tretjič zopet sta vedela povedati, da je Barbara Rojko sama stala zraven, ne da bi na kakršenkoli način sodelovala.

Franc Lesjak je istega dne umrl radi otrpenja možganov. Izvedenci so ugotovili, da je zabil pokojni Lesjak 10 udarcev s samokresom po glavi, 6 udarcev pa z železnim usesom motike po zaglavju; na levem rebrnem oboku pa je bil obstrelen s kroglo iz samokresa. V smislu izjave izvedencev je bila vsaka od poškodb, prizadevana z možiko, absolutno smrtna nevarna, tako da je bila lobanja čisto razbita.

Kako se je izvršil zločin

ni mogoče prav za prav točno ugotoviti, ker so v predmetnem slučaju merodajno izpovede zakoncev Karla in Barbare Rojko. Karol Rojko pravi, da je Lesjak zgrabil za samokres ter ga naprnil proti njemu; k srči pa samokres ni prav funkcioniral in je v tem trenutku žena Barbara zgrabila Lesjaka od zadaj, on pa da pa da ga je Lesjak pričel s samokresom bili po glavi; nato da je Lesjak vzel srp pod omaro ter se z njim nad ženo in njega. Žena pa mu je iztrigala srp ter se pri tem vrezala. V tem sta Ivan in Franc Caf vdrla v sobo; tedaj je on švignil v več po motiko, s katero je Lesjak večkrat udaril po glavi.

Barbara Rojko, njegova žena, pa pravi, da je njen mož Karl ustrelil iz samokresa proti Lesjaku, kar pa je Lesjaka tako razdražil, da je navil na obe, in sta se oba moralna braniti, dokler nista prispela Ivan in Franc Caf, nakar je ona odšla v prvo sobo, njen mož pa je v veči poškodbi, ki je Lesjak vzel na silobranu, dočim Barbara Rojko vsako krivdo pa je še izgubil v naprej plačanih 1230 Din.

Po nekem nasvetu v Ljutomeru se je staršek v četrtek 13. novembra odpeljal z vlakom v Ormož k dr. Majerčiču. Po lepi in suhi poti je rabil od postaje v mesto celo uro! Z upognjenim hrbitom in glavo je šel k zdravniku po vseh starih. Že po 8. obsevanju je bila noga boljša. 22. novembra je bil odpuščen. Glavo sedaj lahko giblje brez bolečin in pogleda spet v strop; ker je hrbitenica spet ravna, se sedaj čuti mnogo večjega; z rokami lahko dela. Dočim preje desne noge ni mogel dvigniti drugače kot s pomočjo rok, sedaj to napravi lahko spet brez rok. Spi lahko. V vseh teh dolgih bolnih letih je z raznih lekarji dobival zdravila — samo s trenutnim uspehom. Bolnik sam sedaj sklepa, da mu je obsevanje skozi 10 dni pomagalo bolj kot vse druga sredstva.

Končno se v protokolu zahvali zdravniku za izvrstno pomoč in ga priporoči vsakomur, kdor hoče že impreje ozdraviti. Protokol pa lahko vsakomur usino potrdi. 20. novembra se je staršek daudi slikati, kjer se lepo vidi razlika, kako je izgledal poprej in kakšen je po obsevanju. Neverjetno, res!

Ozadje dogodka

popisuje obtožnica precej podrobno. Nili gredo nazaj v leto 1929, ko se je Franc Lesjak poročil s hčerkjo Rojkovih, Marijo. Karol in Barbara Rojko sta tej prilik, t. j. spomlad 1929, izrecila novoporočencem svoje posestvo v Grajščaku, vendar sta si pridržali pravico dostrmlnega gospodarskega. Toda kmalu so se prideli med Lesjakom in njegovo ženo prepriči, v katere sta posogala tudi last in tašča. Te razprtije so imeli svoj vzrok v tem, ker je Lesjak hotel, da se izvrši vknjižba posessiva na njegovo in ženino ime. Obtožnica pripoveduje, da je Lesjak, ko je videl, da se zadeva vknjižbe zavlačuje, postajal vse nasilnejši in neznenost, tako da so Rojki bili tem manj pripravljeni, pristali na vknjižbo v gornjem smislu. V teh razprtijah se je žena Marija postavila na stran staršev. To medsebojno napeto razmerje se je poostrial, ko so Rojki začeli Lesjaka ovajati pri oblasti. V višek so bili razpri, ko je žena Marija po nasvetu staršev pokrenila zoper moža tožbo na lečitev zakona. Medtem se je zgodilo, da je žena več zginila od doma in pustila po več dni moža samega doma. Vselej je Lesjak v takih slučajih obdeloval Rojkove, da so mu skrili ženo. Dne 28.

V upravnem odboru: predsednik viš. uradnik V. Černigov, I. podpredsednik šef postaje F. Žemlja, II. podpredsednik načelnik v p. E. Vargazon in odborniki: R. Soklič, I. Zuccatio, M. Gruden, M. Vedernjak, J. Božič, A. Baša, M. Bertoncelj, J. Znidarsič, A. Vergelj in H. Mešiček. Kot namestniki odbornikov so bili izvoljeni: J. Jenko, Fr. Sedej, J. Pogačnik, M. Zurlini in A. Weber. V nadzornem odboru so kot odborniki ozir. namestniki: F. Babšek, D. Lapajne, S. Pirjevec, O. Mislej, F. Lužer in A. Bravac.

Po določitvi delegatov za centralno glavno skupščino, ki se bo vršila v nedeljo v Zagrebu, se je razvila dolga, delno zelo živahnava debata o kričici, ki je bila nedavno prizadeta organizacijo. Občni zbor je soglasno in z ogorjanjem zavrnil vse klicete, ki jih gotovi krogli Širijo v javnosti, da bi onemogočili UZC kot povsem narodno stanovsko organizacijo, za zlobno izmušljene ter za plod sebičnih in rovarskih stremljenjih gotovih oseb. Zato bo občni zbor pozval novo državno vodstvo v Zagreb, da sestavi o vsem tem izčrpno spomenico, ki naj bo čimprej izroči na oddeljnih mestih, da se takšno državi in železniški ustanovi kvanno delovanje enkrat za vselej zatre. Predsedniku novega oblastnega odbora je bila pri tej priliki soglasno izrečena zupnica.

NAHOD odstranja NOSAL prašek

ki je povsem neškodljiv, ker se ne uživa temveč vdihava (vnosljava). Nosai Vas varuje gripe. Kupite si Nosal takoj!

Proizvajalec: Lekarna Mr. BAHOVEC Ljubljana.

Predsednik: Ali je Lesjak večkrat tepel vašo hčer?

Obtoženka: Časih jo je »skozi topel; enkrat je celo omelela.

Predsednik: To se mi zdi čudno pri vsem tem; kako da se Lesjak, ki je bil močne postave, niti mogel ubraniti vašega moža. Poglejte ga, kako je slab.

Obtoženka molči.

Državni pravnik: Kaj ste imeli tam v tistem »štibelenec, kjer je bil usmrten pokojni Lesjak?

Obtoženka: Postelj, »gvant, »krithe in drugo.

Državni pravnik: Kaj pa otrode; kje ste ga doma branili?

Obtoženka: V kleti.

Državni pravnik: Kako pa je prišel v »štibelenec tisti srp, o katerem pravite, da je pokojni Lesjak navalil na vaju?

Obtoženka: Pod omaro je pač bil.

Državni pravnik: Pa kakško je Lesjak videl srp izpod omare; ali je ročaj spodaj ven glede ali kako?

Obtoženka: Tega te ne vem.

Predsednik: Pa ste prvotno celo izpovedali, da je bil Lesjak preje spravil motiko in drugo.

Obtoženka molči.

Državni pravnik: Veste; meni se pa zdi, da ste vi tisti srp potegnili izpod omare in da ste z njim zamahili po Lesjakovi glavi.

Predsednik: Ali veste, da je imel pokojni Lesjak na glavi precej poškodb, ki izvirajo glasom izvedeniškega mnenja od udarcev s srpom?

Obroženka: Kak naj bi jaz to vedela.

Dopoldne in popoldne se je vršilo zasliševanje prič; k razpravi je bilo povabljenih 24 prič. Ob njih izpovedbah je prešlo na dan tisto težko, zlostveno vzdružje, ki je zastupljalo življenje Rojkovih in Lesjakovih. Ali je bilo vsega tega treba? Obravnavna se ob zaključku lokalnega dela lista še nadaljuje.

Zobni atelje

Ciril Lužar v Škofji Loki

Spodnji trg 80–81

se je preselil v zgornje renovirane prostore iste hiše gospe Šmid po domače pri Prajerci

Monte Carlo pod marelom

Kegljšče pred cerkvijo.

Zagorje ob Savi, 1. decembra.

Lov za srečo je bil. Vsi so lovili srečo, pa so spako ujeli. Pa že več nedelj so keglji pod dežnikom pred glavnimi cerkvenimi vrati in še na semanji dan — pa vsakikrat je bilo kaj narobe. Dne 30. novembra pa so zopet postavili >šotor invalidov<, ki jih imajo dovoljen za igranje. Na mizici keglji in ura pa denarja za stavo cel kup. Marsiklo se ustavi, marsiklo tudi vrže kak dinar ali celo koča, da se ga iznebi — kaj pa je dinar, kaj pa je kovač, saj dobro zaslužimo, ko delamo na 14 dni le 10 štakov! Morda pa se kaj prilgra — lažje je priigrati, kot pa v jami zaslužiti. Tako je v nedeljo priigral mlad fant uro! Kdaj bi si jo mogel kupiti — kajti za uro je treba varjevati! Pa koruža velja! Ura je že, morda bo kmalu kaj več — in igral je

Koledar

Sreda, 3. decembra: Frančišek Ksaverij, spomavavec.

Osebne vesti

Iz železniške službe. Na mestu so zamenjani so z uradniki II/5 Lasic Bogomil, komercijalni uradnik, Rakel; Žabkar Alfred, prometni uradnik, Murska Sobota; Zitterschläger Stanislav, tehnični uradnik, kurilnica Maribor; Adam Ciril, prometni uradnik, Ši. Ili; za zvančnika I/4 Trobec Frančišek, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. grot. kol.; za zvančnika II/3: Fras Frančišek, kretnik, Sv. Rok—Lupinjak; Lah Frančišek, tovorni sprevodnik, Pragersko; Kos Rudolf, zapisovalec voz, Celje; Maček Franc, tovorni sprevodnik, Rakel; Brodnik Alojzij, strojevodja, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Sabeder Rudolf, tovorni sprevodnik, Murska Sobota; Noč Frančišek, zapisovalec voz, Bistrica—Bohinjsko jezero; Zupančič Karel, kretnik, Sava; Potis Janez, tovorni sprevodnik, Pragersko; Fain Adol, zapisovalec voz, Zagor; Hvala Vincenc, tovorni sprevodnik, Ljubljana glav. kol.; Samarin Jožef, zapisovalec voz, Zagor. — Napovedoval je v uradniku II/4 Polanec Ivan, prometni uradnik, Ptuj, dosedaj uradnik III/2. — Premeščeni so zvančniki I/2 Zaloškar Ciril, strojevodja, kurilnica Zidani m. v kurilnici Ljubljana I. glav. kol.; I/4 Kovič Avgust, kurač-obrtnik, kurilnica Murska Sobota v kurilnici Zidani most; Zupan Karel, kurač-obrtnik, kurilnica Ljubljana II. grot. kol. v kurilnici Murska Sobota; zvančnik II/3 Bibić Rihard, kurač-obrtnik, kurilnica Maribor v kurilnici Murska Sobota.

Inženjerski izpit. Za inženjerje rudarske stroke so napisali diplomski izpit na univ. kralja Aleksandra v Ljubljani gg. Anton Galešić iz Splita, Georgij Podurec iz Harkova (Rusija) in Ivo Trampuž iz Pazina. Čestitamo!

Ako otroci ne morejo zavživati ribjega olja, dajajte jim

JEMALT

ki ima zelo prijeten okus in oprošča otroka in starše raznih neprijetnosti ribjega olja. Dobiva se v vseh lekarnah po ceni Din 42— za veliko škatlo tu Din 25— za malo škatlo.

Mala kronika

★ »Luč z vzhoda«. Pod to devizo je izdal Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 12 razglednic v bakrotisku po ruskih originalih znanih slikarjev pravoslavne umetniške polpeteklosti Vasnetsova in Nesterova. Slike teh teh dveh slikarjev so prožete z globoko slovansko mistiko religiozne doživetja ter poezijo, ki nam resa like tudi človeško močno približuje. V dobi, ko je naša cerkvena umetnost kot splošen požar v usodni one-moglosti, so nam ti resnično religiozni dokumenti pravoslavne umetnosti pravo presenečenje.

★ Holandski Slovenci isčejo pevovodjo-organista. V petih katoliških društvih sv. Barbare se kaj lepo razvija kulturno življenje načel nad 3000 Slovencev v Holandiji in to v obliki knjižnic, predavanj, filmskih in dramatskih predstav. Tudi ljubljanski petje se goji. Manjka jim le izvežbanega pevovodja. Zato razpisuje podpisani v imenu »Zvezze katoliških društv sv. Barbare v Holandiji« mestno pevovodje pri posameznih društvih sv. Barbare. Reflektant nudimo: 1. Prosto vožnjo in povrnitev potnih stroškov iz domovine v Holandijo. 2. Pre-skrbimo mu delo v rudniku ali izven njega. 3. Redno mesečno nagrado po dogovoru. Reflektant mora: a) znati dobro igrati vsaj harmonij (organisti imajo prednost) in biti izvežban pevovodja. Prepis spravljal v priporočila treba predložiti; b) biti mora pripravljen prevzeti tudi delo v rudniku ali izven njega. Zato se naj v vlogi pripiše, kakšnega dela je proflec vajen in kakšnai bi bil pripravljeni pre-vzeti, c) znati vsaj nekaj nemščine, č) če ima pro-sile veselje do gledališčega odra in je že nastopal pri igrah, naj to v vlogi posebej omeni. Niso izključeni reflektanti, zmožni pisarniških služb; ti pa morajo popolnoma obvladati nemščino. Prijava naj se pošlje načasneje do 15. decembra t. l. na naslov: Drago Oberžan, izselj. duhovnik, Heerlen, Gasthuisstr. 3 (Holland).

★ Novoimenovan kontraktualni redni univerzitetni profesor za javno pravo in pravno filozofijo, g. dr. Spektorski Evgenij, bivši profesor kijevske, pozneje ruske pravne fakultete v Pragi in zadnjih sedem let honorarni profesor na univerzi v Belgradu, prične jutri dne 3. dec. t. l. ob 11 svoja predavanja na juristični fakulteti v Ljubljani, in sicer v zbornici univerze z uvedno besedo »Moderno stanje nauka o državi«.

★ Novi župan v Prekmurju. Z odlokom banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 21. novembra 1930, II. št. 21.880/4 je gosp. Titjan Janec na podstavi čl. 3 zakona z dne 6. januarja 1929, U. L. št. 13/5 razrešen dolžnosti župana občine Borecji. Na njegovo mesto je za župana imenovan gosp. Vörös Mihael, posestnik in občinski odbornik v Borecji. Na izpraznjeno občinsko mesto je imenovan Bertačani Josip, posestnik Borecji. — Z odlokom Kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 17. novembra 1930, II. št. 30.892/3 je gosp. Jakob Albert na podstavi čl. 8 zakona z dne 6. januarja 1929, U. L. št. 13/5 razrešen dolžnosti župana občine Domaniščevci. Na njegovo mesto za župana je imenovan gosp. Vezer Karel, posestnik in goštilničar v Domaniščevci. Na mesto pokojnega Harija Jožeta je imenovan za občinskega odbornika Császár Franc.

★ Poštna služba. Razpisana je služba pogodbenega poštarja v Trebelnem (III/3). Jamčevina: 800 Din. Letni prejemki: redna plača 6000 Din,

najprej. Stavo sta sklebil z invalidom, da plačati, ki odneha, 1000 Din! Kup na mizi je rastel, če 500 Din je že ležalo na mizi, keglji so padali, sreča se je smejala prijazno in hudo mušno, med igralci hrup, gledalci se smejijo, govore, vpijejo, v cerkvi pa je bila sv. maša. Stari mežnarjev očka se ojunci, hrup hoče preprečiti, hrup, ki moti službovo, pa pozove invalida, naj odnesme svojo mizo in marello drugam, da ne bo odvračal ljudi od sv. maše. Invalid takoj začne pospravljati — igralec pa hudi, naj plača stavo, če neče igrati dalje. Invalid seveda sneče, da plati; hrup še večji, eden stopi po orožju, ki zaplenijo mizo in marello in dinarje in prilgrano uro pa še invalida. Pa še ovacno na sodišče so napravili — in tako se je iz sreče izmislila spaka. Mi pa upamo, da igralnice pod marelom pred cerkvijo ne bo kmalu zepot.

doklada 3000 Din, nagrada za prenosanje pošte 3285 Din in nagrada za seljsko dostavo 4420 Din. — Razpisana je pogodbena pošta v Zdolbah (IV/1). Jamčevina: 600 Din. Letni prejemki: redna plača 5400 Din, doklada 2700 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, na grada za prenosanje pošte 3042 Din. Razpisana je dalje tudi pogodbena pošta v Studencih pri Mariboru. Jamčevina: 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 12.800 dinarjev, doklada 6400 Din, za brzjav 240 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 340 Din, nagrada za vzdruževanje seljske dostave 2964 Din. Prenos s prilogami naj se pošlje na dravsko pošto na ravnateljstvo v Ljubljani do 15. decembra 1930. — V področju vardarskega poštnega ravnateljstva ste razpisani pogodbeni pošti Stracinae in Zlata.

★ Vreme v državi. V Ljubljani je včeraj ob 7 zjutraj kazal barometer 769.8 mm, termometer 3.9°C do 9.6°C, mirno, megla in oblačno. — V Mariboru je kazal barometer 762.4 mm, termometer 3°C do 13.8°C, veter južnozahoden, jasno. — V Zagrebu je kazal barometer 769.4 mm, termometer 10°C do 11°C, veter zahoden, oblačno. — V Belgradu je kazal barometer 767.2 mm, termometer 4°C do 12°C, zahoden veter, megla, oblačno, 3 mm dežja. — V Sarajevu je kazal barometer 768.8 mm, termometer 1°C do 11°C, mirno, oblačno, 1 mm dežja. — V Skoplju je kazal barometer 767.9 mm, termometer 1°C do 13°C, mirno, oblačno, 4 mm dežja. — V Splitu je kazal barometer 766 mm, termometer 10°C do 10°C, hud severno-zahoden veter (burja), pretežno oblačno.

★ Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je otvorilo svojo pisarno v Ljubljani, Napoleonov trg 1 (Križanke). Pisarna je odprta (razen nedelj in praznikov) vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 6 popoldne.

★ Nabočni list »Kraljestvo božje« bo s prihodnjim letnikom izhajal v Ljubljani; tiskala ga bo Jugoslovanska tiskarna. Upraviteljstvo je v Ljubljani, Napoleonov trg 1.

★ Sadarska in vrtinarska podružnica za občino Vič priredila v četrtek dne 4. decembra 1930 ob 7 zvečer v Šoli na Viču svoje III. predavanje. Udeležite se počneščino.

★ Koliko kovanega denarja morajo pošte sprejemati. Minister za gradbne je odredil: Pri vseh vlogah in vplačilih so pošte dolžne od ene in iste osobe pri eni in isti priliki prevzeti: bankovce in vse vrste kovanega denarja z vrednostjo čez 5 Din v neomejeni količini, kovan denar po 2 Din do največjega zneska 500 Din, kovan denar po 1 Din do največjega zneska 200 Din, kovan denar po 0.50 do največjega zneska 100 Din, kovan denar iz nikija in game po 0.25 do največjega zneska 20 Din, po 0.10 Din do največjega zneska 10 Din in po 0.05 Din do največjega zneska 5 Din.

★ Akademski pevski zbor iz Ljubljane v Belgradu. Danes dopoldne ob 9.30 se odpelje akad. pevski zbor v Belgrad, kjer bo sodeloval na vseh pevskih srečanjih. — Prilikom Prvega zleta jugoslovenskih akademskih pevskih društev. Pavabilni belgrajškega akad. pevskega društva »Obiliće« so se odzvali vsi ostali akad. zbori: iz Ljubljane APZ, iz Zagreba »Mladost« in »Balkan«, iz Subotice »Svetlost« in iz Skoplja »Obiliće«. Višek dvodnevnih srečanjih bo skupen koncert vseh zborov v torek zvečer v »Narodnem pozorištu«, kjer bodo nastopila društva posameži in skupno. Na APZ bo sodeloval samostojno s tremi pesnimi: E. Adamić: Zdravica, M. Kogojev: Rekvem in J. Ravnik: Solnce v zenitu. Pri skupnem nastopu (Milojević: Jugosloveni in drž. himna) bo pelj nad 500 pevcev. Akademski pevski zbor iz Ljubljane šteje sam 64 udeležencev, samih čiljih in svečnih grl, katerim želimo v prestolnici kar največ uspeha. Zbor se vrne v Ljubljano v sredo 3. decembra ob 8 zvečer z brzovlakom.

★ Zaklan v pleču. V pondeljek zjutraj so v gospodilnino na Grajini metalni kamenje Posestnikov in Voda Jožef iz Krčevine pri Vurbigerju že šel pogledat, kaj je. Pri tem so ga trije napadli in snirno nevarnemu so prepeljali v bolnišnico.

★ Prste na roki mu je deloma odzgal, deloma zmečkal Poldetu iz Loke pri Višnji gori, ko je pri zaganju drva v Gradu prisel z roko preblizu cirkularki.

★ Nesreča na cesti. Motnik: Ker je radi deževje v oktobru potok Motnikščina marsikob po banski cesti Motnik-Kamnik estenske nasipe raztrgal in spodkopal, se sedaj vršijo najnajnejsa popravila. Pri delu je bil tudi zaposlen Blatnič Ivan, posestnik sin v Motniku. Dne 27. t. m. mu je pri razkladanju lesa z voza padel težak hrastov tram na nogu in mu je močno natrl, tako da brez zdravniške pomoči ne bo kmalu sposoben za delo. Posrečenec ne more popolnoma nič stopiti na nogo, poleg tega pa se ni imel delodajalec prijavilnih svojih delavcev v bolniški blagajni. Zatorej je nezgodno tem občutnejša, ker se bo moral zdraviti na svoje stroške in v tem času ne bode nič za-služil.

★ Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministra za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjeti v njej časopis »The Royalist International Herald«, ki izhaja v Angliji in pise tendenčno o razmerah v naši državi.

★ Deklinski oder IV. zvezek je bil. Na 153 straneh obsegajo 5 iger: »Angela«, božična iga v petih slikah; »Tri lepotice«, burka v 1. dejanju; »Pamet je srečala«, burka v 1. dejanju; »Kakor vidjet«, veseloljoga v 4 slikah; »Ure na razpolov«, slika za starega leta zvečer; »Za srečo«, iga za Mater. dan. — Cena 16 Din. Knjigarne dobre občestva popust. Naročili sprejema uprava Vrgredi, Ljubljana, Ljudski dom.

★ Ob 65letnici Krekovega rojstva opozarjamo občinstvo na njegove izbrane spise. Dosej so izjami trije zvezki. I. zvezek obsegajo Krekova mlada leta ob rojstvu do doktorata (1865—1892) in stane broširan 25, vezan 35 Din. II. zvezek obsegajo prvih pet let javnega dela (1892—1897). Izdel je v dveh sponfih, ki stancata broširanja po 28 Din. vezana po 34 Din. Opazorjam tiste, ki so naročili samo en sponf, da tvoji drugi sponfi s prvim sponfom eno samo knjigo, obsegajoče 400 strani; naj naroči torej

Miklavž naj prinese RADIO!

Najlepše Miklavževe darilo je go-to dober radijski aparat.

Naši aparati so izborni, a zelo poceni! Nudimo Vam:

Enoelektroniski aparat, kompleten Din 700-

Troelektroniski aparat, kompleten Din 1.980-

Štirielektroniski aparat, kompleten Din 3.600-

Vsi aparati so kompletni, t. j. z elektronkami, vsemi baterijami, finimi angleškim zvočnikom, antenskim materialom it. d.

Svetujte Miklavžu, naj vpraša tudi po novih »RADIONE« aparati za izmenični tok!

Plačila tudi na male obroke!

RADIO LJUBLJANA

Ljubljana, Miklošičeva c. 5. — Maribor, Aleksandrova c. 44

Simbolna pojava je bil tudi Bassanio, Antonijev prijatelj.

Predlogovzno bi bilo, ako bi našteval še daje posameznike. Reči se mora, da so bili vsi na svojem mestu in potrudili so se, da bodo rešili svojo nalogo.

Ako bi pa kritikovali poklicne igrače, bi jih opozorili na pretibvo izgovorjavo v prvem dejaju in na napaden naglas nekaterih besed. Dvorana je bila nabit počna, kar je znak ne same interesa, ampak tudi simpatije do društva.

Vsem onim pa, ki so zamudili v nedeljo vidi igrokaz, priporočamo, da store to 30. nov. ko se igra ponovi.

R. L.

Zdravilno blato

Iz Pitsyanskih topnih vrelcev je staroznano zdravilo proti revmi; že gotov obkladek »Gama-Kompresa« dobite v vseki lekarini in drogeriji.

Skladišče: DROGERIJA GREGORIČ. LJUBLJANA, Preseranova ulica 5

Ormož

Po

Kako naj se uredi šentpeterski park za otroško igrišče

Po načrtih g. ing. Jegliča

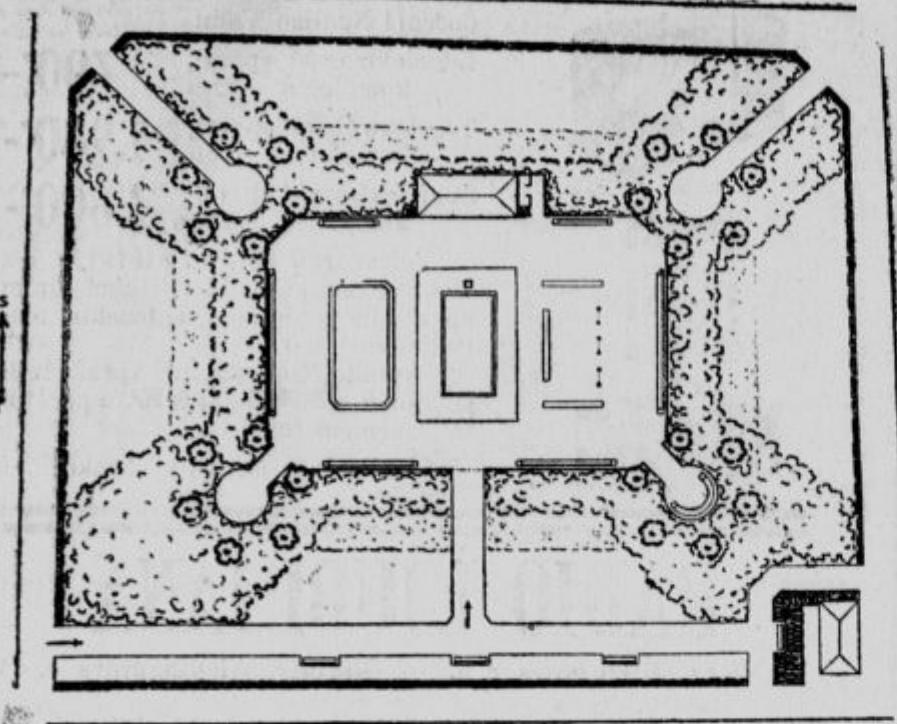
Naše javno vrtnarstvo mora biti danes v zavahnu kontaktu z gradbeno, higijensko in socijalno politiko ljubljanskega mesta. Prostori, ki jih graditelj in urejevalec mesta izloči iz zazidave, dobivajo že kot zemljišče vedno višjo vrednost. Trdo pomanjkanje, v katerem sedaj hira družinsko življenje mesičanskega prebivalstva, naravnost kliče po reformi nekaterih naših javnih vrtov.

Pomoči potrebna je zlasti naša mladina do tega in sedmega leta. Javnega, dobro urejene-

lov služijo hkrati ob vogalih igrišča kot arhitektonski poudarki.

Do igrišča je en sam dohod; po potrebi se pa napravi dohod še s severne strani, kjer stoji pokrit paviljon, ki ščiti deco ob nevihtah. Pot, ki vodi na igrišče, se ne steka naravnost na Šentpetersko cesto, ampak je po vsej dolžini zastražena z živo mejo; tako so otroci zavarovani, da ne morejo uteči na cesto.

Igrische zavzema površino okrog 600 kv. m,

Igrische za njo še nimamo. Koliko je pri nas sedaj otrok v starosti dobi od tretjega do sedmega leta? Letos, kakor tudi druga leta, se je novo vpisalo v prvi razred ljubljanskih osnovnih šol okrog 800 otrok. Računano po tej osnovki, bi torej bilo sedaj v Ljubljani dve-, tri-, štiri-, pet- in šestletnih otrok okrog 4000. Ze sedaj bi potrebovali v Ljubljani kakih 10 javnih otroških igrišč, razdeljenih po raznih okrajih.

V Šentpeterskem okraju bi zelo ustregli številnim družinam, ako se preurede v otroško igrišče sedanjasi nasadi na Hrvatskem trgu.

Ta parcela javne zelenine obsega skupaj nekaj čez 3000 kvadr. m, približno 60 m v dolžino in 50 m v širino. V smeri diagonal gresia skoz park dve poti, v sredi na križišču je okrogel prostor, kjer so postavljene klopi in čudna mešanica grmovja in drevja. Baš ta park bi kazalo čimprej novo urediti: 1. ker današnja oblika in vsebin parka ne daje okoliškemu prebivalstvu skoraj nobenega pravega haska; 2. ker bi se dal la dosti majhen prostor, ki ostane nezazidan tudi po Plešnikovi regulaciji, vzorno urediti z ne preveličimi stroški.

Cim manjša je ploskev, tem strožje jo je treba oblikovati. S pomočjo zelenih kulis in drevja lahko ustvarimo prostore, ki so dovolj zaščiteni pred prometom in motnjami od zunaj. Sedanj diagonalni prehod je le za 30 m krajši od poti okrog parka.

V načrtu inž. Jegliča je preuredeitev zamisljena na takole:

Priješnji diagonalni poti se zaključujejo v nekoliko vazišenih rondelih, obdanih od topolov, kjer so klopi za počivjanje in od koder se nudi lep razgled v notranjost. V južna dva rondela imajo dohod le obiskovalci igrišča. Skupine visokih topo-

tako da je na njem prostora za 150 otrok. Seveda je igrišče od vseh strani obdano z ograjo in gostim zelenjem; pristop imajo le otroci do osmoga leta in njih varuh, za katere so pripravljene ob ograji klopi. Pripravljena je zanje udobna peščenica, čotafalnica, gugalnice in navori itd. Iz nizkega vodnjaka brizga v tenkem curku sveža pitna voda. Bližu — ob paviljonu — je praktično otroško strnišče. V dveh rondelih med topoli je priprejena barvita otroška izbična oziroma kotiček za družino, ki hoče biti nekoliko bolj zase.

Pri načrtu se je računalno s tem, da bi preureditev povzročila čim manjše stroške. Gabrina, iz katere je napravljena sedanja živa meja okrog parka, ostane in bo treba le nekoliko znizati in izpopolniti, prav tako ostanejo v njej rastopi javorji, a ker je med njimi nekaj vrzelj, bi se uporabila za izpopolnitve nekatera javorova drevesa, ki stojijo sedaj v sredi parka. Izmed ostalega drevja bi se na starem mestu ohranil 1 jesen z visečo krono, 2 redne bukvki bi se pa premestili v paviljon.

Ze s ceste bi se z vseh štirih strani nudil prijazen razgled po trati. Ob notranji poti, ki pelje vzdolž žive meje in dreves ob Šentpeterski cesti, so postavljene tudi klopi.

V peščenici (4x9 m), na dnu likovani, bo peska 60 cm visoko, obronki prizidek z mizami za igranje pa sega nad njim še za 30 cm; pesek treba vsako leto enkrat ali dvakrat izmenjati, oz. izprati. Voda v čotafalnici stoji na najglobljem mestu 45 cm visoko, v poletni sezoni jo je treba vsak dan izmenjati; okrog čotafalnice je treba vsaj meter široko tlakovati s ploščami. Tudi pri gugalnicah so tla z betonom utrjena v izmeri 1x2 metra, da se pri guganju ne izdrsajo. Celokupno igrišče mora harmonirati v živih, veselih barvah.

Ljubljana

Šance' so že popravljene

Grajske šance', ali kakor jim pravijo v čisti slovenščini »utrdbe«, imajo sedaj povsem drugo lice, kakor so ga imelo prej. Ze razpadajoča severna stena je sedaj prenovljena in izgleda le malo od daleč kakor resničen grad z vratmi, ki so seveda le nakazane. Na novih »šancah« pa ne bodo imeli več veselja razni nadobudni začetniki v turistički, ki so včasih plezali med tem zidovjem. Sedaj popravljajo delavci »šance« na južni in vzhodni strani, pa tudi to delo bo kinalu dovršeno. Popravilo »šance« je bilo izvršeno zelo spremno, tako da ni trpele lepotu te razgledne točke, obenem pa je bilo preprečeno, da ne bi kdaj »šance« popolnoma propadle. Gradbeni dela izvršuje na »šancah« tvrdka Tavčar.

Kai bo danes?

Drama: Mladoteje. Red. C.

Opera: Zaprtja.

Union, velika dvorana: Koncert violinskega virtuosa Manena. Ob 8. uri.

Prosveta Trnovo: Peti prosvetni večer. Predavanje dr. Valter Bohinca o »Nansenu in njegovih odkritjih.«

Nočno službo imajo lekarje: mr. Bahovec, Kongresni trg; mr. Uštar, Sv. Petra cesta 78; mr. Hočevar, Šiška VII.

*

Predavanja v Pravniku. Z rednimi zimskimi predavanji prične društvo »Pravnik« prihodnji teden. Poleg izdajana društvenega glasila so »Pravnikova« predavanja znak društvenega delovanja obenem pa tudi izraz pravniškega udejstevnanja društva na znanstvenem polju. Žato vabimo vse članstvo, da predavanja pridno obiskuje. S tem se društvo v veliki meri oddolži predavatevem za nemali trud, ki ga imajo s prireditvijo predavanj in obenem dokaže, da ta trud ni bil zmanj. K predavanjem vabimo se prav posebno tudi akademsko mladino. Pred novim letom bo troje predavanj. Vršila se bodo ob sredah ob 6 popoldne in sicer v pravosodni palati ljubljanski dvorana št. 79. Prvo predavanje bo v sredo dne 3. decembra, predaval bo g. univ. prof. dr. Aleksander Bilimovič o Karlu Bücherju in njegovem znanstvenem delu. — Odbor.

»Solska kuhinja Nj. Vel. kr. Marije« je morala veliko število učencev, ki so proslili z brezplačno opoldansko kosilko, radi prenapolnjenosti odkloniti. Da se pomorce učnaštu, se obračamo na one rodbine, ki bi bile pripravljene dati siromašnim učencem brezplačni obed, sprošnjo, da to store. Informacije daje šolska

Danes tretji dan predprodaje vstopnic v Union pred veliko dvorano. Že prvi dan se je prodalo mnogo vstopnic, kar znači, da je za ta Miklavžev večer veliko zanimanje in se s tem najbolj priporoča. Zato svetujemo vsem, ki namenjava in želi poseti to dostopno v veličastno prireditve, da si pravočasno preskrbe vstopnico! — Predprodaja se vrši danes od 15-19.

poliklinika, Resljeva cesta 10, vsak dan od pol 9 do 10.

Jugoslovansko angleško društvo naznana, da je pričelo zoper z rednimi konverzacijskimi večeri, ki se vrše pod vodstvom lektorice gospa Copeland in s prijaznim sodelovanjem gospa Mc Connell dvakrat na teden in sicer ob sredah od 21. do 21. dohod ter ob četrtekih od 20. do 20. dohod v društvenem lokalnu v II. nadstr. palače Jadranške podunavske banke (nasproti pošte). Knjižnica je društvenim članom na razpolago ob sredah od 18 do 19. Prijava novih članov se sprejemajo pri konverzacijskih večerih.

Važnost apna v vrinarstvu je naslov predavanja, ki ga priredeje podružnica »Sadarskega in vrinarskega društva« v Ljubljani v sredo 3. t. m. ob 19% na univerzi v dvorani mineraloškega instituta. Predaval bo g. višji sadarski nadzornik M. Humek. Vstopnine ni.

Strelška ulica prekopana. V Strelški ulici že dalj časa prekopeno je delavci cestilce. V začetku je bila prekopana ta ulica le pred Turkovim hišo, vendar pa so delavci izkopali jarek v vsej dolžini ulice od Turkove hiše po skoru do »Tička«. Polozili bodo namesto tukaj nove napeljave in pa izboljšali kanalizacijo.

Uzmanjšana zadeva. Med ljubljanskimi trgi Vrazov trg gotovo ni zadnji, ne sicer zaradi podrtje, imenovane šentpeterska vojašnica, v kateri je več uradov in strank, pač pa zaradi šentpeterskega mostu in okusne ograje župniškega travnika. Vrazov trg sam pa je sedaj prav smetišče. Kupi nesnage, starih cunj, kosti, vsakovrstne gnušobe, med katero se ponosi klatijo podgane — to je sedaj zunanjščina Vrazovega trga. Ljubljancanje pa hodijo tam mimo, si tišče nosove in potrežljivo menijo: »Saj se ne da nič spremeni, morda se bo mestna občina le kdaj zganila!« Bog, morda se bo le kdaj, do tedaj bodimo pa kar po kranjsko potrežljivi. Med ljubljanskimi parki — tako malo je, žal — je Ambrožev trg največji pastorek. V vsem velikem polianskem okraju je to edini javni

Šentjakobske Miklavževe večer

v petek ob sedmih
v šoli na Grabnu!

nasad — pa le poglejmo, kakšen je. Zadnja gmajna je na deželi ni tako zapuščena! Tu bi bili zelo na mestu lepi nasadi cvetlic, ali kaj, ko je pa treba zopet čakati na to, kdaj se bo mestna občina zgnila in tudi poljanskemu okraju privoščila nekaj oblešanja!

Zdravstveno predavanje. V sredo 3. decembra bo predavala v veliki dvorani Delavsko zbornice o boleznih na maternici gosp. dr. Mira Fink, specjalista za ženske bolezni in porodništvo. Predavanje samo za ženske. Začetek točno ob 20. Prostovoljni prispevki za kurjavo in razsvetljavo.

Violinski koncert španskega virtuoza Juanana Manena. Nocoboj ob 20 nastopi prvič pred ljubljansko koncertno publiko svetovnoznan violinist Juan Manen, katerega pričevamo danes k največjim violinistom sveta. Od svojih mladih nog, ko je začel koncertirati, pa do danes, je želj načelne umetnosti triumf, kjerkoli je nastopal. S svojo prekrasno igro je fasciniral publiko ter jo povod naveljal na se. Velik je kot koncertni umetnik, ravnotak velik je pa tudi kot komponist. V tem oziru ga lahko pričevamo med prve njegove vrste kakor Liszt, Chopin, Saint-Saens, Bussoni itd. Za ljubljanski koncerti si je izbral prvorosten program. Predvsem opozarjam na Beethovenovo sonato, ki je znana pod imenom Kreutzer-sonata in pa na Paganinijev koncert, ki ga je sam na novo priredil in v tej predstavi ga ta večer prvič izvaja na javnem koncertu. Poleg tega je še nekaj krajskih toč. Občinstvo pozarjam na ta izredni koncert, saj violinskih koncertov nimamo mnogo. Manenov nastop pa je umetniški koncert v najidealnejšem pomenu te besede. Vstopnice vseh vrst se dobre v prodaji v Matični knjižarni po običajnih koncertnih cenah. Prav posebno pa se opozarjam, da se koncert ne prenaša po radiju.

Hektor Berlioz: Faustovo pogubljenje, tak je naslov dramatični legendi za soli, zbor in veliki orkester, katero bo izvajal na svojem koncertu v torek dne 9. decembra v veliki unionski dvorani pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske, posnovani operni orkester ter solisti gospa Zlata Gjajnec-Gavella, Josip Gostič, Robert Primožič in član zboru Tone Petrovič. Koncert, ki bo eden največih, kar se jih je po prevratu izvajalo pri nas, dirigira operni ravnatelj v zborovodja pevskoga zabora Glasbene Matice gosp. Mirko Polič. Vseh nastopajočih je okrog 200. Predprodaja vstopnic od srednje stroškov, ki jih je imela družina z naboro prekrasne opreme.

Adoracija sv. Rešnjega Telesa se vrši danes, jutri in v petek v opatiji in župnijski cerkvi sv. Daniela, v soboto pa v Marijini cerkvi.

Članice dekliškega odseka KPD imajo od četrtega do nedelje ob pol 7 zvečer v kapeli Zalostne Materje božje duhovne vaje.

Na Marijin praznik bo ob pol 7 sveta maša v Marijini cerkvi, pred mašo kratek nagonov, med mašo pa skupno sveto obhajilo. Poje pevski zbor KPD.

Dijaška Marijina kongregacija priredi za svoj veliki praznik dne 8. decembra popoldne ob pol 4 v dvorani Ljudske posojilnice slavnostno akademijo. Podrobni spored bo objavljen.

Dekliški odsek KPD ima mesto včeraj drevi točno ob pol 8 svoj redni tedenski sestanek. Na sporednu je predavanje o prevratu v Celju 1. 1918.

Člane Vincencijeve konference opozarjam na današnjo sejo, ki se vrši ob osmih v Domu.

Celje

V veličastna proslava 1. decembra v Celju. V vseh 12 letih ujedinjene Jugoslavije ni praznik 1. decembra izvral med celjskim prebivalstvom tako globoko in manifestantno dokumentirane enodruštvo kot leta 1918. Na predvečer je ustvaril svečano razpoloženje mogočen kres na Gradu celjskih grofov, grad sam pa je začarjal v čarobni luči raket in drugih pirotehničnih sredstev. Razsvetljavi na Gradu je odgovarjal zanimiva pirotehnična prireditve na viši žaru v Zavodni. Praznično jutro samo je našlo Celje zavito v morje državnih trobojnic, ceste in ulice pa so zavalovalo prazničnega občinstva. Ob 9 dopoldne je v nabito polni opatiji cerkvi opravil celjski opat g. Peter Jurak ob asistenci duhovščine slovensko zahvalno službo božje v slovenskem jeziku. Službi božje so prisostvovali vsi predstavniki vojaških, upravno-političnih, sodnih in avtonomnih oblasti. Pred cerkvijo je bila postrejena častna četa z zastavo 39. pešpolka. Dopoldne so se popoldne vršile zahvalne službe božje tudi v protestantski cerkvi. Počitki so prejemali škofi in predstavniki župnijskih cerkvi. Počitki so prejemali škofi in predstavniki župnijskih cerkvi.

Velik Miklavžev nastop predstavlja Gledališka družina KPD v petek v gledališki dvorani Ljudske doma (palača Ljudske posojilnice). Ob pol 6 popoldne bo prišel tja Miklavž v močnem spremstvu k deci, zvečer ob pol 9 pa k odraslim. Darila za oba nastopa je oddajata od jutri dalje v pisarni Prosvetnega tajništva na Cankarjevi cesti 4. Vstopnice ni, dobodo pa so prostovoljni prispevki za kritje zelo visokih stroškov, ki jih je imela družina z naboro prekrasne opreme.

Adoracija sv. Rešnjega Telesa se vrši danes, jutri in v petek v opatiji in župnijski cerkvi sv. Daniela, v soboto pa v Marijini cerkvi.

Članice dekliškega odseka KPD imajo od četrtega do nedelje ob pol 7 zvečer v kapeli Zalostne Materje božje duhovne vaje.

Na Marijin praznik bo ob pol 7 sveta maša v Marijini cerkvi, pred mašo kratek nagonov, med mašo pa skupno sveto obhajilo. Poje pevski zbor KPD.

Dijaška Marijina kongregacija priredi za svoj veliki praznik dne 8. decembra popoldne ob pol 4 v dvorani Ljudske posojilnice slavnostno akademijo. Podrobni spored bo objavljen.

Dekliški odsek KPD ima mesto včeraj drevi točno ob pol 8 svoj redni tedenski sestanek. Na sporednu je predavanje o prevratu v Celju 1. 1918.

Masaryk o življenju in staranju

Predsedniku Českoslovaške republike, g. Masaryku, se svet često čudi, da je do take starosti ohranil telesno in duševno čistost in sveže delovne sile. Saj je hodil vse življenje po zelo trdih in strmih potih in se ni štedil. Marsikoga drugega bi bili njegovi naporji zdaj strli, njega niso. Zakaj ne, pripoveduje sam v almanahu >Kmen<, ki je te dni izšel v Pragi.

Za predsednika Masaryka — tako pripoveduje v. >Kmenu< — je bilo največje iznenaditev, ko se je bil vrnil v osvobojeno domovino in videl, kako zelo so se skoraj vse njegovi vrstniki postarali. Sam je bil začasa vojne v največjem vrtine dogodkov, ki jih je sledil z napeto pozornostjo in enostavno pozabil, da čas poteka. Sele postaranost njegovih vrstnikov ga je spomnila na to. Predsednik Masaryk je mnenja, da se ljudje zato tako hitro starajo, ker nimajo dela ali pa ne ljubezni do dela. Ideal vsakega človeka bi moral biti, da bi stal in se čutil sredi ljudi kakor star, močan hrast med šibkim lesom. Hrastu niti veličina niti starost ne zabranjujeta, da ne bi vsako leto znova brstel in cvetel. Zato človek ne bi smel skrbeti samo za to, da bi si življenje podaljšal, marveč tudi za to, da mu da vsebino, svrž in tako doseže, da tudi v starosti še krepko živi in dela, cvete in prinaša sad. Tudi v starosti človek ne sme položiti rok križem.

Zivljenje ocenjujemo preveč enostransko. Mnogo ljudi se boji smrti in vse store, da bi si podaljšali življenje, ne skrbijo pa za to, da bi ga napolnili s koristnim delom, da bi izkoristili vso njegovo veličino in možnosti. V bistvu živi večina ljudi polovito življenje brez vsebine, brez ljubezni in radosti. V premisljevanju in nrvni disciplini je kos večnega življenja.

Masaryk je nekoč — pač pod vtisom neke slike — sanjal to-le: Videl je, kako nad zlatom površino morja plava angel z uro v roki. Od časa do časa je kanila iz ure kaplja v breskanje morske globine in angel je rekel: >Zopet je potekel trenutek.< To je predsednika Masaryka vedno spominjalo, da čas hiti in da

je treba marno delati in izkoristiti vsak trenutek vse do smrti.

Naravno je, da mora človek skrbeti tudi za to, da bi dolgo živel. Sto let ne bi morala biti nobena posebna umetnost. Toda to se ne da doseči z nekimi umetnimi sredstvi. Rasti na zdravem zraku in soncu, po pameti jesti in piti, ne pretiravati v spolnem življenu, delati z možgani in mišicami, imeti skrbi in dočlene cilje — to je ves recept za podaljšanje življenja. Ne starati se, ne pomeni samo, da se ohranimo, marveč da stalno rastemo in cvetimo. Vsako leto se mora človek na lestvi življenja povzpeti nekoliko više.

Slednjič je predsednik Masaryk dodal nekoliko besed o tem, kako se ravna sam: >Sam pazim na to, v koliko se staram, nadzorujem svoje duševne sposobnosti, spomin, moč kombinacije in vse ostalo. Ako opazim, da izgubljam katero izmed glavnih sposobnosti, takoj napravim mesto drugim, mlajšim, sposobnejšim.<

Proj. Ramzin, glavni obtoženec v moskovskem procesu zaradi sabotaže v industriji. Ramzin je priznal vse točke obtožbe, vendar sumijo, da je bil s svojimi dogovorjen glede svojih izpovedi.

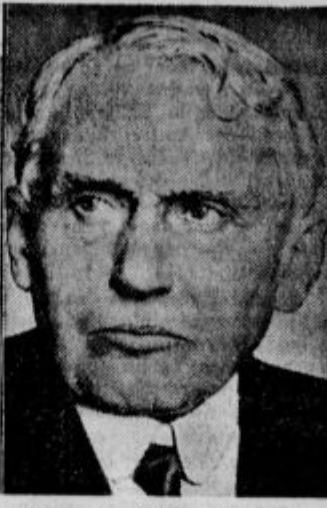
Velemeštna telesna kultura

Spošno je znano, kolikokrat so tako imenovani zavodi za negovanje lepote samo kulise za uravno gnilobo. Zato je pomembno, da so se začeli v panogi telesne kulture udejstvovati zanesljivi činitelji. Tako je pravkar prešlo v Berlinu veliko moderno kopališče, opremljeno z najmodernejšimi pripomočki za negovanje telesne kulture, v roke katoliških sestra Regininega doma. Obiskovalcem so na razpolago kopeli in prve vsele vrst, posebno tudi zdravilne, dalje višinsko in gorsko solnce, pedikira z električnimi stroji, kosmetika po najnovejših načelih. Pod vodstvom prvovrstnega strokovnjaka-sportnika in zdravnika s Humboldtovimi visoke šole, ki je istočasno vodja psihološkega zavoda na pruski visoki šoli za televadbo — se vrše tečaji za psihotehniko, sport in živiljenjsko kulturo. Tu je šola za smučanje, za eksperimentalno dušeslovje, za moderne družabne plesa, >šola za uspeh<, teoretični tečaji za plavanje itd. Vse te naprave in ustanove so na cenjenih večernih tečajih dostopne tudi nejsiršim ljudskim slojem in zato ogromnega pomena za narodno telesno in nrvno zdravje.

DARMOL
čokolada za odpiranje

Andreejeva smrtna pot. Gornje slike so napravljene po negativih, ki so jih pred par meseci našli v zadnjem taboru Andreejeve polarne ekspedicije, ki je pred 33 leti ponesrečila na severu. Slike predstavljajo: Desno zgoraj: Neposredno po pristanku balona na ledu dne 14. julija 1897. — Levo zgoraj: Prvi tabor takoj po pristanku (kuhališč, ki ga vidimo na sliki, so tudi našli). — Spodaj, levo: Priprave za odhod po plavajočem ledu (levo Andree, desno Fränkel); — desno: pot po ledu; sanji morajo vlačiti s seboj na saneh (levo Fränkel, desno Andree, na sredini Strindberg).

Kellogg, ameriški državni tajnik, ki je prejel Noblovo mirovno nagrado za leto 1929.

Duhovniki in marksistovska knuta

Angleški list >Morningpost< objavlja iz arhivov moskovske policije pismo, ki ga je poslal izgnani katoliški duhovnik Goklibovič z otoka Solovjevskih osrednjemu eksekutivnemu odboru v Moskvo. Glasil:

>Katoliški duhovniki, ki so pregnani na ta otok samo zato, ker so zaradi vere proglašeni kot sovražniki komunizma, so oslabeli na zdravju. Od občevanja z vnanjem svetom so izključeni; denar in zavoje, ki jih sorodniki posiljajo, dobe zelo pozno ali pa sploh ne. Prisiljeni so da pokljepajo temelje za nove stavbe, da prenasajajo težko kamene. Pri tem neznosnem delu, ki presegajo njih moč, morajo v hudem mrazu včasih celo do kolen vodo gaziti. Po zimi, ko to delo preneha, so duhovniki prisiljeni, da stoje na straži neprestano po 16 ur. Stanovanje je ozko in nezdravo. Pazniki duhovnikov so bivši kaznjenci. Kako ravnajo s svojimi varovanci — ni da bi pisal. — Resnicno navedenih točk je potrdilo s podpisom 22 prič. Veliko vseh pritožba najbrž ni imela, pristavlja gori omenjeni list.

Nadšef dr. Söderblom, znani pospeševalci zbljanja krščanskih cerkva, ki je prejel letosno Noblovo mirovno nagrado.

Gospodarji morja

Danes gospodarijo v pomorski trgovini Anglia, Združene države, Japonska, Nemčija, Francija, Italija in Holandska. Zanimiv je preglej, kako so od leta 1914. do današnjega dne naraščala trgovinska brodovja teh dežel. Začnimo s Holanskim: leta 1914. je imela 1.4 milijona br. reg. ton, leta 1930. 2.94 milijona; potem sledi po vrsti: Italija 1914. 1.6 milijona br. reg. ton, 1930. 3.28 mil.; Francija 2.3 mil. odnosno 3.38 mil.; Nemčija — ki je bila moralna po vojni oddati skoraj vse svoje ladje — je imela 1914. 5.4 mil. reg. ton, 1930. 4.09 mil.; Japonska 1.7 mil. odnosno 4.19 mil.; Združene države 5.3 mil. odnosno 14.6 mil.; Anglia 21.0 mil. odnosno 25.1 milijona br. reg. ton.

Kulturni obzornik

Pismo iz Belgrada

Belgrad, 30. novembra 1930.

Z nocošnjim večernim brzovlakom so prispevali v Belgrad pevci ljubljanskega akademskega pevskega zborja pod vodstvom g. A. Neffeta, ki bodo nastopili na velikem torkovem koncertu v Narodnem gledališču. Ta obisk morda najboljšega ljubljanskega v sploh slovenskega pevskega zobraja je v prestolnici zbudil splošno zanimanje. Razen ljubljanskega akademskega pevskega zobraja bodo na skupnem koncertu nastopili še: »Obilič« (Skopje), »Mladost« in »Balkan« (Zagreb), »Svetlost« (Subotica) in belgrajski »Obilič«. O posameznih zborih in o samem koncertu bom poročal obširneje v par dneh.

V prestolnici se že kakih štirinajst dni mudi ruski pesnik Igor Severjanin. Prisel je iz Rige, da bi malo spoznal naše sodobno književno življenje. Pretekl teneden je na univerzi priredil zanimivo recitacijski večer. Časopis je obširno poročalo o njem. Severjanin prevaja posamezne srbohrvaške pesnike v ruščino, tako Ducića, Milićevića, Krkleca, Drainca in še nekatere. Na poti ga spremlja soprona Felisa Krut, ki je sicer estonska pesnica, ki pa zadnji čas pretežno piše v ruščini. Belgrajski ruski institut namerava v kratkem izdati knjigo najnovejših pesmi Igorja Severjanina.

Zadnji čas je zopet porastlo zanimanje za srbsko srednjeveško umetnost. Narodna univerza je pred kratkim začela s ciklusom predavanj s tega področja. Predavajo Aleks. Deroko, V. Petković, M. Kašanin in D. Bošković.

V Francosko-srbski knjigarni je izšel srbski prevod Platona ovega Sokratovega zagovora in Kritona, ki ga je oskrbel dr. Miloš Đurić. Zanimiv predgovor je napisal dr. Branislav Petronićevec.

S 1. januarjem začne v Zagrebu izhajati nov tedenski književni list »Savremenički«, ki ga bo urejal Milos Begović. Za belgrajskoga urednika je izbran pesnik Gustav Krklec. »Savremenički« bo morda nekako nadaljevanje dosedanjega mesečnika z istim naslovom, ki je izhajal v Zagrebu, in obenem glasilo »Društva hrvaških književnikov«. Tako bo Zagreb imel še dva književna tedenika. Verjetno je, da se bo tudi Belgrad v kratkem zgnal.

Snoči je bila na tukajšnji univerzi svetana proslava desetletja smrti ruskega pesnika Aleksandra Bloka. Govorili so gg. Strove, Solovič, Jelačič in še nekatere. Večer je bil zaključen z nekaj recitacijami Blokovih pesmi.

V novembarski številki »Arhiva za pravne i društvene nauke« je izšel članek dr. Metoda Dolenca »Osrt na deseti medunarodni kongres za krivično pravo i izvrševanje kazne u Pragu«.

G. Branislav Nušić je pravkar končal novo dramo na naslovom »Zena bez srca« in jo že predal upravi narodnega gledališča. Nemara bo še v tej sezoni vprizorjena. Sedaj pa piše novo delo »Ušo davo u selo«.

Sarajevsko gledališče je nedavno svečano proslavilo desetletico svojega obstoja. Za to priliko je bila pripravljena drama »Hercog Stjepan« M. Mirona. Premjera je uspela.

Podpredsednik »Srba, Književnega« Tihomil Đorđević in njen glavni tajnik Vladimir Corović sta nedavno odstopila. Na njuno mesto sta imenovana prof. Mihail Popović in Svetislav Petrović.

G. Gustav Krklec je pred kratkim dovršil libretto za Baranovićev opero »Striženo — košeno«. Delo sloni pretežno na narodnih motivih, kar je treba posebej podčatati.

Praško Narodno dvadlo je za vigilijo našega narodnega praznika vprizorilo Dimovićevega »Kraljeviča Marka«. Reziral je naš Zvonimir Rogoz.

To dni je izšla druga izdaja pesniške zbirke mladega Boris Jovanovića »U gradu bala«. To je že drugi tovrstni slučaj letos v Belogradu (pri Drinčev »Banket«).

V Umetničkem paviljonu razstavlja Boris Pustuhov in A. Bačaž. O sami razstavi sprengovim obširneje v kratkem.

Koncem decembra bo v belgrajskem gledališču prvič izvajana nova štiridejanska drama »Preko mrtvih« Dušana S. Nikolicjevića.

Te dni je izšla »Čehoslovačka istorijska« dr. Aleksandra Jelačića. Predgovor je delu napisal dr. Edvard Beneš. Stane 40 Din.

Po izjavi g. Markovića, ravnatelja Jugoslovenskega koncerta, bodo v tej sezoni obiskale Belgrad nekatere zanimive umetniške osebnosti. Tako pričakujejo Igorja Stravinskega, Prokofjeva in Gajzunova.

Sarajevski muzej je pred nekaj tedni dobil stalno slikarsko galerijo.

V zadnji številki subotskega »Književnega severa« je izšel zanimiv članek: »O sodobnem francoskem romanu« (Borivoje Tasić).

Miodrag Nikačević je dal Narodnemu gledališču v vprizoritev tridejansko tragedijo z naslovom »Saloma«.

Miloš Crnjanski, katerega zgodovinski roman »Seobe« je naletel na splošno priznanje, piše nadaljevanje. Odložki tega novega romana bodo začeli v kratkem izhajati v eni belgrajskih književnih revij (gotovo v S. Knj. Glasniku).

Namesto Evgenija Spektorskega, ki je pred kratkim odšel za vsečiljskega profesora v Ljubljano, je bil izbran za novega predsednika Ruskega znanstvenega instituta v Belogradu g. Todor Taránovski.

»Svetlost« je izdala srbški prevod Zweigovega »Dostojevskega«. Delo je prevel Miodrag Petrović. Cena 20 Din.

Decembrsko kolo »Narodne Knjižnice« prinaša med drugim prevoda Henri Bordeauxa in Jacka Londona in izvirni roman »Bez početka« Vasilija Petkovića.

Todor Manojlović je napisal novo odrsko delo »Katinkina sreča«.

Momčilo Nastasijević je v knjigi izdal drama »Nedozvani«. Drugo z naslovom »Gazda Mladenova« kiči pa je izročil gledališču v vprizoritev.

T. P.

Baklanov — Boris Godunov

V nedeljo dne 31. novembra je gostoval v ljubljanski operi slavni ruski pevec Georgij Baklanov v Musorgskoga operi Boris Godunov. Pel je naslovno vlogo, ki jo pristeva kritika k eni najtežjih v vsej svetovni literaturi. Vlogo je psihološki zamotana in pevski natrpana težko. Slavni pevec je odpel in odigral s presestljivo visoko stopnjo umetnosti. Njegove fine, subtilne umetnosti pri nas nismo vajeni. To ni bila nobena elektaria, nego višek, kakršnega ne pozabiš več. Po vojni še nismo videli tolike umetnosti na našem opernem odru. Tako subtilno prečutne igre, združene s tako fino pevsko kreacijo, se nismo videli, vsaka beseda hvale je tu odveč. Naj bi se naši pevci tu učili!

Zadnji sportni dogodki

V nedeljo in ponedeljek se je vršil skoraj ves sportni boj v znanimenju srečanja Ljubljane in Maribora. Najprvo je nastopila reprezentanca, drugi dan pa oba vodilna kluba Maribora proti našim vodilnim klubom. Pokazal je velik napredok mariborskega sporta, kar naravnno ni čudno, saj tam klub nasprotvom složno delajo. Njihovo složno delo, oziroma izraz tega dela, smo lahko opazili v zadnjih dneh in sicer v znani resoluciji LNP in pa zmagi v nogometnih tekem. Prav je tako, sedaj se je provinca učila, sedaj naj pa vraca, malo čudno je to, pa vendar čisto pravilno. Priznati jim moramo, da so v vsakem oziru veliko idealnejši sportni delavci, kot jih imamo v Ljubljani. Prvo je splošna sportna korist, potem šele pride drugo!

V reprezentančni tekmi so sicer Mariborčani podlegli, to pa največ radi slabo sestavljene reprezentance. V ponedeljek smo potem videli čisto drugo, veliko boljšo igro. Nasprotno je bila pa domača reprezentanca enkrat prav dobro sestavljena. Sicer ne v vseh točkah, vendar pa veliko boljše, kot vse doseganje. Pri prihodnjih mestnih tekem se mora izmenjati levo krilo in desna zvezza, ter srednji krilec. Kajti brez dvoma je danes Bertoncelj najboljši napadalec v Sloveniji, srednji krilec pa radi fega, ker kakor hitro se prične igrati po tleh je, drugače izredno marljivi Slančič, brez moči. Drugače pa v reprezentanci ni bilo slabih mest. Rezultat 3:2 odgovarja poteku igre.

V ponedeljek smo nato videli Maribor in Zeleničarje v boju z domaćimi klubami. V pokalnem finalu je moštvo Zeleničarjev zasluženo zmagoval s 3:2. Podali so veliko bolj skupno igro. V drugi tekmi, ki sicer ni bila čisto javna prireditve, temveč le trening tekma za člane in prijatelje klubov, je pa tudi Ilirija podlegla zasluženo s 2:1. Tudi v tej igri je bila opaziti pri gostih veliko boljšo skupno igro, najbolj je seveda zopet ugajala desna stran z Bertonceljem, ki je še v tej tekmi pokazal kaj zna. Trening tekmi na Iliriji je prisostovalo okoli 1000 gledalcev, kar je brez dvoma dober znak, da zanimanja za nogomet ni popolnoma padlo, samo dobre prireditve morajo vršiti. No in ravno v tem pogledu so bile vse tekme, bodisi reprezentanca v nedeljo, kakor tudi pokalna in trening tekma v ponedeljek, prava propaganda za nogomet.

Celjani in Mariborčani pa tudi doma niso počivali. V Celju so imeli pokalno tekmo med Atletiki in Olimpion, ki je končala s 4:1 v korist Atletikov. Zanimivo je pa to, da so v Celju igrali tekmo za isti pokal, za katerega se je vršila v Ljubljani že finale. Vsekakor malo čudna organizacija tekmovanja, ki je veliko škodil našemu nogometu. Tudi semifinalne v Ljubljani se ni vršil, temveč je določilo kar za mizo moštvo, ki pride v semifinal. Nikakor ne moremo razumeti tak način organiziranja pokalnih tekem! V Mariboru je pa precej oslabljen Rapid imel v gosteh grško Hakoah. Igralnikov ni bila na višini in je končala s 3:3.

Poleg nogometnih prireditiv smo pa imeli v Ljubljani in Mariboru dve nacionalni lahkoatletični prireditvi. In sicer "Tek ujednjajenja", ki ga vsako leto prirediti Primorje, in pa tek za pokal Tome Vaharta. Obe prireditvi sta dobro izpadli. To velja še posebno za tek ujednjajenja, ki je bil letos po številu sodelujočih dosedaj največji. Zlasti borba med vodilnimi atleti Ljubljane in zmagovalcem lanskoga teka je bila ostra. Lično dario si je tudi letos priboril simpatični atlet Sussitti iz Celovca, vendar še po ostrem boju. Ta lepa prireditve poteka v ponedeljek, prava propaganda za nogomet.

No, pa tudi lepo število mednarodnih tekem smo imeli, sicer žalilog ne pri nas temveč v krajih, ki imajo ugodnejše zveze z Madiarsko. Tako, da jim mir, »sportne« seveda, precej koristi, teh koristi pa v Sloveniji ne moremo biti deležni. Vseso iz Budimpešte je gostoval v Novem Sadu in zmagal s 3:2, Ferenzvaroš je v Osijeku premagal Slavijo kar s 6:1. Sportni dogodek prve vrste so pa imeli v Belgradu. Tamkaj so gostovali novopečeni profesionali iz Temesvara, Ripenčia. Romunski profesionali so proti B. S. K. zaigrali tako lepo, kakor dosedaj še nobeno profesionalno moštvo. Nezasluženo so dosegli neodločen rezultat 3:3, čeprav bi moralni zmagati.

Sicer je že zima, pa naši plavalci še ne mirujejo. Ker ne morejo več plavati, pa zborujejo. No in na takem zborovanju, ki so ga imeli v nedeljo, so sklenili, da se zveza seli v Zagreb, kar Zagrebčani niso sprejeli ravno s posebnim zadovoljstvom. Namreč velikega programa prihodnje leto ni kar tako za vzet, pa se ne upa vsakdo pričeti. Najzanimivejše je, da so tudi na glavnem zborovanju potrdili pravilno izvoljeno upravo ljubljanske podzveze.

RABITE LI SREDSTVO ZA CIŠČENJE?

Vzemite zvečer 2 do 3 Artin-dražeje in zgodaj si utraj boste imeli normalno blago izpraznjenje. Dobivajo se v vseh lekarneh. Vsebina skatuje po 8 Din. zadostuje za 4-6 krate.

Moč treh

Roman iz leta 1955.

Jana!... Jana!... Ponavjal je ime, kot bi v izgovarjanju občutil najvišjo blaženost. Dvignil je roki in ju položil Jani okrog vratu. Pritegnil je njen glavo k sebi in naslonil svoje lice na njeno.

Moja Jana, je rekel tako taho, da je lahko opazila, kako mu preti, da ga premaga telesna slabost.

Pred Bogom že dolgo in sedaj tudi pred ljudmi. Zaprl je zopet svoje oči, toda blaženi smehljaj je ostal na njegovih ustnih. Naglo in nežno je zaspal.

Z neslišnimi koraki je stopil Atma poleg Jane.

Tvoj dragi spi. Nevarnost je minila. Ti ubogo dete moraš tudi počivati. Pojd in pusti me samega s Silvestrom. O pravem času te hočem poklicati.

Spi, rešen jelek je ponovila Jana. Govorila je taho. Pogledala je mirno spečega in sledila Indcu.

Ko je prestal krizo, ko je bila zlomljena sila mrzlice, se je Silvestru naglo boljšalo zdravje. Že tretjega dne je hodil ob Janini roki po stezah drevereda, ki je obdajal grad in vsaka ura v dnevu je bila ura sreče za zaljubljence. Po enem tednu sta si upala iti po stezi do obrežja Tornaealfa, romantična lepotata čudovite pokrajine ju je prevzela in očarala. Neizmerno čuvstvo sreče jima je polnilo srce. Legla sta v gosto travo na rečnem obrežju. Silvester je naslonil svojo glavo Jani v naročje in globoko sopeč je zaprl oči.

Če ne bi čutil tvoje drage postave, bi mislil, da je lep sen in bi prosil nebo, da mi napravi konec.

Radio

Anekdot o Amperu.

Stevilne so anekdoti, ki krožijo o slovitem francoskem učencu in njegovi raztresnosti.

Ko je bil Ampere profesor na pariški polikliniki, ga ni bilo dneva, da ne bi obriral table s svojim robejem, čela pa s cunjo za brisanje table.

Nekoga dne je našel na poti v šolo šudno pisani kamen. Pobral ga jo, jeli ogledovati in se pri tem tako zamudil, da je v zadnjem hipo opazil, da bo zamudil šolo. Planil je proti šoli, pred vratu pa je zagnal uro vstran, kamen pa je vtaknil v žep telovnika.

Gоворi se tudi, da se je nekoga dne, nadvse zalopilj v svoje račune, ustavljal pred nekim omnibusom ter začel s kosom krade pisati na šipo omnibusa, ki se je nenadoma razbil na njegovo veliko presenečenje. Menil je bil namreč, da se nahaja pred tablo.

Ampere je bil zelo dobrega srca in njegovi učenci na poltehniku so to večkrat izrabljali: pravili so mu zato n. pr., da ne vidijo dobro in tako so ga pripravili do tega, da je pisal ogromne številke na tablo. Zato mu tabla nikdar ni bila dovolj velika.

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 2. decembra: 12.15 Plošče (slovenske pesni in dunajska glasba). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Radio orkester. — 18.30 Prof. Fr. Pengov: Nekateri pomisliki glede ustanavljanja proizvodnih organizacij. — 19.00 Mladinska ura: Sergij Schaub: O vitezih. — 19.30 Plošče. — 19.45 Prenos iz Belgrada. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Potrošnja in fas.

Sreda, 3. decembra: Opoldanski program odpade. — 17.30 Radio orkester. — 18.30 Walter Scott: Ivanhoe (Silvester Skerl). — 19.00 Dr. Nikola Preobraženski: Ruščina. — 19.30 Prof. Silva Kranc: Poglavje iz zoogeografije. — 20.00 Prenos iz Pragi: Koncert češke filharmonije.

Drugi programi:

Sreda, 3. decembra:

Belgrad: 12.45 Radio orkester. 17.00 Otroška ura. 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Prenos iz Prage. 22.20 Plošče. — Zagreb: 17.00 Otroška glasbena ura. 18.00 Plošče. 20.00 Praga. 22.00 Vreme, novice. — 22.10 Prenos zočnega filma. — Budapest: 9.15 Koncert orkestra. 12.05 Petje in glasba. 17.25 Kitare. 19.00 Pestri večer. — Milan: 11.15 Plošče. 12.15 Lahka glasba. 17.00 Plošče. 19.30 Zabavna glasba. 22.00 Simfonični koncert. 23.00 Jazz-orkester. — Praga: 20.00 Koncert češke filharmonije. — Langenberg: 12.10 Plošče. 17.15 Popoldanski koncert. 19.45 Pevski zbori. 21.10 Večerni koncert. — Rim: 12.45 Radio kvintet. 17.00 Vokalni in instrumentalni koncert. 20.32 Plesna glasba. 21.05 Simfonični koncert. — Berlin: 19.00 Koncert. 19.55 Valčki in drugi plesi. 21.10 Godalni kvartet. — Katowice: 16.30 Plošče. 17.45 Koncert. 20.30 Ljudski koncert. 22.15 Plošče. — Toulouse: 12.45 Koncert. 17.00 Plesna glasba. 18.35 Melodije. 19.45 Violina. 21.00 Koncert orkestra. — London: 13.30 Radio orkester. 14.00 Koncert. 15.00 Ljudski program. 18.40 Oktet. 21.35 Sekstet. 22.30 Plesna glasba. — Mor. Ostrava: 18.20 Plošče. 19.30 Praga. — Leipzig: 16.30 Popoldanski koncert. 19.30 Vojnaški koncert. 21.40 Operne arije. 22.45 Simfonični koncert.

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 20.

Sreda, 3. decembra: MLADOLETJE. Red C. Četrtek, 4. decembra: SERIJA A—000001. Red B. Petek, 5. decembra: Zaprio.

Opera.

Začetek ob 20.

Sreda, 3. decembra: Zaprio. Četrtek, 4. decembra: TRUBADUR. Gostuje tenorist Adrian. Red E. Petek, 5. decembra: Zaprio.

Mariborsko gledališče

Sreda, 8. novembra: Zaprio. Četrtek, 4. novembra ob 20: ZIVLJENJE JE LEPO. Ab. C. Kuponi.

Iz društvenega življenja

Pevski zbor učiteljstva UJU. Prihodnja povska vaja za mešani zbor je 6. decembra ob 9 v Glasbeni Matici. 7. decembra je koncert v Trbovljah. 8. decembra v Brežicah. Udeležba za vse strogo obvezna. Odbor

Jana, ti si pri meni, dvignil je njeni roki do svojih ustnic in jih poljubil. Dobre viline roke, vam imam zahvaliti svoje življenje.

O Silvester, kako rada bi bila umrla zate, ako bi te bila mogla rešiti moja smrt. Ti imas toliko, radi česar moraš živeti. Jaz nimam ničesar mimo tebe. Kaj bi bilo iz mene, če te ne bi imela.

Z rokami je objela ljubljene. Potopila sta svoje oči drug v drugega... Njune ustnice so se našle v dolgem, dolgem poljubu.

III. de 1.

Sklonjen nad postilo pri gorki peči...

Obhajali so rojstni dan v hiši Termölen. Slavljenc Andrej Termölen je nosil svojih osem desetletij, kakor jih more pač nositi človek. Že dopoldne je bil oblekpel praznični suknič iz finega, črnega sukna. Vojni križci iz velike borbe leta 14. do 18. so se svetili na levi strani prsi.

Polni, beli lasje, močne brke so dajale obrazu odločen izraz. Vendar so se poznala leta. S svojo Luiso, pet let mlajšo soprogo, je slavljenc sprejemal v dopoldanskih urah često gratulantov. Wirtzi, Schmitzi, Rath in kakor se vsemi imenujejo. Vonj poklonjenih cvetnic je polnil sobo. Starček se je dobro držal. S staremi prijatelji in vojnimi tovariši se razgovarjal in popil kozarček.

Potem obed. Kar sama z njegovo Luisko, ki je bila z njim mlada in se z njim postarala. Sedaj je čutil dnevni napor. Roke so se tresle bolj ko navadno. Križci je nekolikobole.

Zaskrbljena ga je opazovala žena.

»Je tako, kot je že Bismark dejal. Prvih sedemdeset je vedno najboljših. Se ne da nič predragačit.«

ČUDENI BALZAM

Po naključju mi je prisel v roko baš Radio Balzam proti kurjim očesom, trdi koži, bradavicam, bulam itd. Ker isti izborno deluje, prosim, poslalte 5 lončkov, ker nikakor ne sme več manjkat pri moji hisi tega zdravila.

Ivan Kerže, posestnik,

Veliki vrh, p. Nova vas, Rakov.

Zahtevajte povsod samo Radio Balzam!

Po pošti posilja lonček za 10 Din (predplačilo),

na povzetje 18 Din, dva 28 Din, tri 40 Din.

R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ul. 10a.

Koncesionirano elektrotehnično podjetje

HAVLICEK FRAN

Sv. Petra cesta 5 (dvorišče hotela »Soča«)

Telefon 3421.

Projektira — gradi — popravlja v mestu in na

deželi vsa elektro-dela, aparate za luč, moč in

slabi električni tok.

PLETEPIN

na debelo! na drobno!

PLETILSKA ZADRUGA NA BREZNIGI

p. Jesenice - Gorenjsko

Autotaksi M. Hočvar

Novo mesto-Kendija

Telefon št. 18

PODGANE

Norge ski Oslo

hikory smuci — norveška smuška oprema — domača smuška oprema — domače smuči — maže vseh vrst — največja zalogu in izbira — najnižje cene

Trgovec primerne popuste!

Montaža in popravila

Ceniki na razpolago!

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam.

Službe isčejo

Mladenič

vojacične prost, z enoletno kmetijsko šolo isče službo sluge ali kaj pri mernega. Naslov pove uprava lista štev. 13.389.

Sivilja

gre šivat na dom. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Samost. Šivilja« št. 13541

Dekle

poštano in močno, z dežele, isče službe pri majhni družini. Naslov pove uprava »Slov.« Maribor.

Organist - cerkvenik
samouk, s triletnim službovanjem, samski, vojacične prost, isče službe. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.722.

Dipl. gradbeni tehnik
isče dopoldanske ali po-poldanske zapošljitve. Dela sprejemata tudi na dom. Dopisi pod »eh-nik« na upravo.

Ponuk

Solska šola
prva oblast, konc. Ča-bernik, Ljubljana. Dunajska c. 36 (Jugosauto). Tel. 2236. Ponuk in prak-tične vožnje.

Instrukcije

daje učiteljična dijakinja najštejkam. Naslov pove uprava »Slov.« Maribor.

Službodobe

Učenka

ze sprejme v trgovino z mešanim blagom. Pogoji: Dobra vzgoja, veselje in volja do dela. Ponudbe na upravo Slovenska pod. st. 13.408.

Vinskega potnika
solidnega, dobro, vpeljanege za veletrgovino se isče za Dravsko banovino. Ponudbe z le izvrstnimi referencami je poslati na upravo lista v Mariboru.

Kolar. pomočnika
dobro izvezbanega, takoj sprejemem. Jenič, Ljubljana, Hrenova ulica 19.

Mesarski pomočnik
dober, se takoj sprejme. Več mora biti tudi podo-pade mesa in prost vojačine. Naslov v upravi pod št. 13.725.

izrekamo tem potom vsem najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni prečastiti duhovščini, g. zdravniku dr. Fajdigu, požarnim brambam, darovalcem krasnih vencev in cvetja, cenjenim gg. pevcem za v srce segajoče žalno petje in vsem prijateljem in znancem, ki so prišli od blizu in daleč ter ga spremili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti.

Stražišče, dne 2. decembra 1930.

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sožalja ob prerani izgubi našega preljubega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica, gospoda

Josipa Knifica

trgovca in posestnika

izrekamo tem potom vsem najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni prečastiti duhovščini, g. zdravniku dr. Fajdigu, požarnim brambam, darovalcem krasnih vencev in cvetja, cenjenim gg. pevcem za v srce segajoče žalno petje in vsem prijateljem in znancem, ki so prišli od blizu in daleč ter ga spremili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti.

Stražišče, dne 2. decembra 1930.

Zahvala

Zalogu pri

A. Gorec d. z o. z

Telet. 30-06

v palači Ljubljanske kreditne banke - Dunajska cesta 1
in Gospodarska cesta 14

Nov pisalni stroj
znamke AEG se prodaja za 4000 Din. Naslov pove uprava pod št. 13.727.

Puhasto perje
čisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puhi po 250 Din kg. Razpošljajmo po poštnem povzetju.

L BROZOVIĆ - Zagreb,
Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Modna trgovina
na promet mestu Ljubljane, moderno, novo opremljena radi bolezni ugodno naprodaj. Najemnina nizka. Ponudbe pod Sijajno na upr. »Slov.«

Klavir in radio
zelo poceni prodam. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 13.607.

Vrborejska zadruga
v Notranjih goricah ima za oddati ca. 5000 kg beljenega suhega vrbovega šibja za vitre in pletenje po ceni 3.75 Din za kg franko tu.

Pisalni stroj
z vidno pisavo v prav dobrem stanju, se prodaja za 1800 Din. Naslov pove uprava pod št. 13.729.

Kupimo
Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje Račinerija dragih kovin, Ljubljana. Ilirska ulica 36, vhod v Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Prodamo
v k. o. Moste 25 stavbnih parcel v vel. od 300 do 530 kv. m. Resni reflek-tanti naj se zglaše v Hi-rnici Sv. Jožeta. Vi-dovdanska cesta 9.

Pekarjo
enonadstropna hiša in 5 oralov posestva, v trgu edina, prda za 120.000 Din Posredovalnica Mari-bor, Sodna ul. 30.

Posestvo
zidano, z opeko krito, v dobrem stanju in 16 ora-lov zemlje, vse v lepi legi ob okrajini cesti blizu farne cerkve, trgovine in gostilne, naprodaj skupaj ali posamezno. Pojasnila daje Fr. Zatler, Skeden 24, Spitalič pri Konjicah.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana. Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Obret
Miklavževe vlasulje
se izposujejo pri Pod-krajušku, Sv. Petra c. 12, Ljubljana.

Prodamo
Vino
dobro, letnik 1929, 14 hl. prda Belan, kolodvor, Brežice.

Drva
odpadki od parketov od-daja v vsaki količini par-na žaga Lavrenčič & Ko. Ljub